

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

**PROGRAM
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO**

JĘZYKI ZACHODNIOEUROPEJSKIE

(ANGIELSKI, FRANCUSKI, NIEMIECKI)

Kontynuacja języka ze szkoły podstawowej

**dodruk programu
nr OP 23-4120-29/84 z roku 1985**

**WARSZAWA 1994
WYDAWNICTWA SZKOLNE I PEDAGOGICZNE**

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

**PROGRAM
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO**

JĘZYKI ZACHODNIOEUROPEJSKIE

(ANGIELSKI, FRANCUSKI, NIEMIECKI)

Kontynuacja języka ze szkoły podstawowej

**druk programu
OP 23-4120-29/84 z roku 1985**

**WARSZAWA 1994
WYDAWNICTWA SZKOLNE I PEDAGOGICZNE**

*Program zatwierdzony decyzją ministra oświaty
i wychowania z dnia 14 listopada 1984 roku,
nr OP23-4120-29/84, do realizacji od roku
szkolnego 1985/86 w klasie I, od roku szkol-
nego 1986/87 w klasie II, od roku szkolnego
1987/88 w klasie III i od roku szkolnego
1988/89 w klasie IV.*

371.2(093)

64 190 / C

© Copyright by
Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne
Warszawa 1985

ISBN 83-02-03024-4

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne
Warszawa 1994
Zam. nr 8195
Dodruk wykonano w:
Zakładzie Poligraficznym „Uniprint”
ul. Kaczeńca 96 Warszawa

WSTĘP

Znajomość języków obcych ma w świecie współczesnym stale wzrastające znaczenie. Rozwój międzynarodowych stosunków politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturalnych oraz intensywny rozwój nauki i techniki to czynniki wymagające sprawnego przepływu informacji i równie sprawnego ich użytkowania, co nie jest możliwe bez praktycznej znajomości języków obcych. Jest to szczególnie istotne w krajach, których społeczeństwo włada językiem nie posiadającym światowego zasięgu, a do takich właśnie zalicza się nasze państwo.

Uczenie się języka zachodnioeuropejskiego - angielskiego, francuskiego, niemieckiego czy hiszpańskiego - stwarza możliwość zdobycia przez uczniów drugiego, obok języka rosyjskiego, narzędzia komunikacji o zasięgu światowym, umożliwia zatem korzystanie w czasie studiów i w toku pracy zawodowej z publikacji w tych językach oraz bezpośrednio porozumiewanie się z cudzoziemcami.

Nauka języka obcego niesie ponadto istotne wartości wychowawcze, sprzyja kształceniu ogólnemu uczniów i rozwojowi ich osobowości. Wzbogacanie wiedzy o życiu innych krajów i ich kulturze, której podstawowym przejawem jest język, sprzyja poszanowaniu odrębności, uczy tolerancji, pozwala lepiej zrozumieć zachodzące w świecie przemiany, gwarantuje lepsze i głębsze zrozumienie idei pokojowego współżycia narodów. Uczenie się języka obcego ma fundamentalne znaczenie dla procesu uczenia się języka ojczystego i innych przedmiotów szkolnych, gdyż znajomość języka pomaga dokonywać precyzyjnych rozróżnień semantycznych i uczy ich wyraża-

nia. Nauka języka obcego sprzyja ponadto poznawaniu charakterystycznych dla danych cywilizacji zjawisk społecznych i kulturowych, zapoznaje z innymi niż w języku ojczystym środkami wyrażania znanych pojęć i relacji, wprowadza też nowe pojęcia, uwarunkowane odrębnością zjawisk życia i kultury obcego narodu. Nauka języka obcego ma wreszcie niemały wpływ na rozwój umysłowości i osobowości uczniów, wzbogaca bowiem widzenie świata, wzbogaca też wewnętrzny świat człowieka i ułatwia w konsekwencji współpracę między ludźmi i narodami.

CELE KSZTAŁCENIA I WYCHOWANIA

Program przewiduje stopniowe poznawanie najistotniejszego materiału językowego, który powinien stanowić podstawę dalszej nauki podejmowanej w zależności od przyszłych potrzeb zawodowych, planów życiowych i zainteresowań.

Nadrzędnym celem kursu językowego jest wytworzenie u uczących się kompetencji językowej i kompetencji komunikacyjnej.

Przez kompetencję językową rozumie się tu umiejętność tworzenia zdań gramatycznie poprawnych, a więc znajomość elementów języka i reguł ich łączenia.

Przez kompetencję komunikacyjną rozumie się z kolei umiejętność skutecznego porozumiewania się, a więc efektywnego komunikowania zamierzonych treści i intencji, zgodnie z wymogami sytuacji, w jakiej toczy się akt komunikacji językowej i wymogami ról, w jakich występują nadawca i odbiorca komunikatu.

Celem nauczania języka zachodnioeuropejskiego w kursie 6-letnim jest doprowadzenie ucznia do takiego poziomu opanowania języka obcego, który umożliwi mu:

- rozumienie wypowiedzi ustnych w sytuacjach życia codziennego;
- formułowanie wypowiedzi ustnych w niektórych prostych sytuacjach;
- opanowanie podstaw sprawności czytania ze zrozumieniem;
- opanowanie podstaw sprawności pisania.

W zakresie rozumienia wypowiedzi ustnych i pisemnych wymagania stawiane uczniom są większe niż wymagania w zakresie produkcji takich wypowiedzi.

Ze względu na istotne walory wychowawcze kształcenia językowego, celem nauczania jest ponadto: kształtowanie postawy humanistycznej, wyrabianie poszanowania odrębności cywilizacyjnej innych krajów, umiejętności obiektywnego oceniania i porównywania zjawisk społecznych i kulturowych, a także tolerancji oraz postawy sprzyjającej zbliżeniu i współpracy między narodami.

TREŚCI KSZTAŁCENIA I WYCHOWANIA

Wprowadzenie tematyki związanej z realiami obyczajowymi, społecznymi i kulturowymi, charakterystycznymi dla cywilizacji danego kraju lub krajów.

Wprowadzenie tematów stosownych do wieku i zainteresowań uczniów; tematów, które pobudzają swą atrakcyjnością bezpośrednią motywację uczniów, charakteryzują się walorami poznawczymi

i są ukierunkowane na budzenie i podtrzymywanie zainteresowań intelektualnych, a także uwzględniają naturalne upodobania w zakresie rozrywki i spędzania wolnego czasu.

SŁOWNICTWO

Program przewiduje systematyczne wprowadzanie w podręcznikach i towarzyszących im nagraniach do 2000 jednostek leksykalnych. Przez jednostkę leksykalną rozumie się wyraz lub połączenie wyrazowe o innym znaczeniu niż znaczenie wyrazów wchodzących w jego skład. Jako jednostki leksykalne traktowane są też stałe połączenia wyrazów swoiste dla danego języka /syntagmy konwencjonalne/.

Przy doborze słownictwa kierować się należy następującymi kryteriami:

- przydatność komunikacyjna jednostki leksykalnej dla ucznia,
- częstotliwość występowania jednostki leksykalnej w tekstach danego języka.

Uwagi:

- 1/ W związku z rozbieżnościami między liczbą godzin nauczania, z myślą o której opracowano program, a przydziałami godzin wymionionymi w zarządzeniach doraźnie zmieniających ich liczbę, nauczyciel ma prawo przedłużać czas korzystania z podręcznika dla danej klasy na rok następny i odpowiednio później rozpocząć pracę z następnym podręcznikiem.

- 2/ Prawidłowa realizacja programu zależy ^{zarówno} od metody pracy nauczyciela, jak i od warunków, w jakich jest on realizowany, w tym przede wszystkim od wymiaru godzin. Za minimum Zespół Programowy uważa następujący wymiar godzin nauki języka zachodnioeuropejskiego: kl. I i II liceum - 4 godziny, a w kl. III i IV - 3 godziny tygodniowo.
- 3/ W przypadku korzystania z materiałów nauczania innych niż zaaprobowany przez MOiW podręcznik do nauki języka obcego - w realizacji programu nauczania obowiązuje wprowadzenie całości przedstawionego poniżej materiału językowego, z możliwością jednak realizowania go w innym układzie i w innym podziale na klasy.
- 4/ Nauczyciele i autorzy podręcznika mają prawo sporadycznie wprowadzić zagadnienia nie ujęte w programie.

JĘZYK ANGIELSKI

K L A S A I

Celem nauki języka angielskiego w klasie I LO jest utrwalanie i pogłębianie wiadomości i umiejętności przyswojonych przez uczniów w toku poprzednich lat nauki. W klasie I LO należy ugruntować wiedzę i umiejętności uczniów w zakresie następującego materiału nauczania.

UMIEJĘTNOŚCI

Rozumienie mowy

Po ukończeniu klasy I uczeń powinien rozumieć:

- Proste stereotypowe wypowiedzi nauczyciela związane z sytuacją w klasie, wypowiedzi nauczyciela i kolegów zawierające się w ramach opracowanego materiału nauczania, lecz niekiedy także wykraczające nieznacznie poza ten materiał, jeśli są łatwe do zrozumienia dzięki odpowiednio dobranym kontekstom sytuacyjnym lub werbalnym.
- Teksty materiałów nauczania, przeznaczone na dany okres nauki, w formie krótkich dialogów i monologów, odtwarzane z nagrań na taśmie bądź płycie lub czytane głośno przez nauczyciela.
- Wypowiedzi własne oraz swoich rozmówców w zakresach wyszczególnionych w dziale dotyczącym umiejętności mówienia.
- Teksty językowych audycji radiowych i telewizyjnych opracowanych dla tego poziomu nauki.

Mówienie

Po ukończeniu klasy I uczeń powinien umieć zdobywać informacje, jak również udzielać informacji /w formie twierdzącej i przeczącej/ w następujących kategoriach:

1. Dane personalne /imię, nazwisko, narodowość, zawód, kraj, wiek, adres, numer telefonu/.
2. Cechy przedmiotów /np.: wielkość, kształt, kolor/ i osób, np. It's round. She is a bright girl.
- porównanie cech, np.: Betty is more intelligent than her sister.
3. Stosunki interpersonalne, np.: The Browns are our new neighbours. Mary is Paul's cousin.
4. Posiadanie i przynależność, np.: She's got a new tape-recorder. This is their car.
5. Miejsce, położenie, kierunek, np.: The restaurant is downstairs. How could I get to the airport? This way, please.
6. Stosunki czasowe
 - a/ punkt w czasie /godziny, dni, tygodnia, miesiące, pory roku, lata/,
 - b/ częstotliwość czynności,
 - c/ zakres czynności:
 - czynności bieżące, np.: They are talking about their school,
 - czynność zwyczajowa, np.: She always comes late.
 - czynność przyszła przewidywana, np.: Our train will arrive in five minutes.

- czynność przyszła zamierzona, np.: I'm going to play tennis tomorrow.
- czynność przeszła zakończona, np.: I saw her last Sunday.
- czynność przeszła o widocznych skutkach /lub trwająca/, np.: I've read it.

7. Upodobania, np.: Mark Twain is my favourite writer. I like swimming.
8. Możliwość, np.: I can do it for you.
9. Umiejętność, kompetencja, np.: He can drive quite well.
10. Pozwolenie, zakaz, przymus, konieczność, np.: You can go.
Don't smoke here. We must tell mother about it. You have to come here tomorrow.
11. Prośba, sugestia, propozycja, np.: Can you help me with my luggage? Could you pass me that chair? Let's go back.
Would you go there with me?
12. Postawy wobec zjawisk;
 - ocena pozytywna i negatywna, np.: Excellent. It's nasty.
Sounds interesting.
 - zgoda, niezgoda, np.: You're right. I can't agree to that.
 - chęć i niechęć, np.: I'd like you to see me tomorrow.
I don't want her to meet John.
13. Zwroty grzecznościowe;
 - powitanie, pożegnanie, pozdrowienie
 - podziękowanie
 - przeproszenie
 - życzenia.

14. Rozpoczynanie, podtrzymywanie i kończenie komunikacji językowej:

- inicjowanie rozmowy,
- informowanie rozmówcy o niezrozumieniu jego wypowiedzi,
- pytanie o znaczenie wyrazów i zwrotów
- prośba o wolniejsze lub głośniejsze wypowiadanie się,
o powtórzenie,
- kończenie rozmowy.

15. Przyczyna i skutek, np.: Jill is not here because she is ill.

Czytanie

Po ukończeniu kl. I uczeń powinien poprawnie czytać

i rozumieć:

- Teksty zamieszczone w podręczniku przeznaczonym na dany rok nauki.
- Proste formularze osobowe.
- Teksty lektur przeznaczonych do czytania ekstensywnego, zleca-
ne wszystkim uczniom i indywidualnie.
- Napisy, powiadomienia, tablice informacyjne itp. w języku ob-
cym, najczęściej napotymane za granicą i w kraju, np. napisy
stosowane w ruchu ulicznym, tablice z nazwami niektórych
urzędów i instytucji, rozkłady zajęć, rozkłady jazdy, lotów.

Po ukończeniu klasy I uczeń powinien umieć posługiwać się słownikiem dwujęzycznym dla znalezienia znaczenia elementów leksyki występującej w tekstach, jak również informacji o ich wymowie /na podstawie transkrypcji fonetycznej, jeśli została zamieszczona/.

Pisanie

Po ukończeniu klasy I uczeń powinien umieć pisać:

- prosty stereotypowy tekst, np. adres na kopercie, dane personalne w formularzu, list z życzeniami, zaproszeniem i pozdrowieniami itp.

WYMOWA

W klasie I uczeń powinien utrwalić całość systemu fonologicznego języka angielskiego. Powinien on umieć rozpoznawać i wymawiać dźwięki należące do wszystkich fonemów segmentalnych, a także właściwie interpretować i stosować środki prozodyczne - przyciski, rytm, intonację. Nie jest mu natomiast potrzebna wiedza teoretyczna w zakresie powyższych zagadnień.

Uczeń powinien opanować system fonologiczny i fonetyczny języka angielskiego w następującym stopniu:

a/ powinien na tyle dobrze rozróżniać cechy fonologiczne i fonetyczne, aby móc poprawnie rozumieć wypowiedzi w języku angielskim,

b/ powinien na tyle dobrze wymawiać, aby wypowiedzi jego były zrozumiałe.

Podstawowe umiejętności fonetyczne i fonologiczne powinny być opanowane w początkowej fazie nauki języka. Są to:

1. Wymowa wszystkich fonemów samogłoskowych /wyraz z dwugłoskami/ oraz spółgłoskowych języka angielskiego w różnych kontekstach fonetycznych.

2. Wymowa spółgłosek dźwięcznych w wygłosie. Wydłużanie samogłoski przed spółgłoską dźwięczną.
3. Spółgłoski zgłoskotwórcze [l] /table/ i [n] /lesson/.
Tzw. "r" łączące - linking "r".
4. Wymowa regularnych końcówek fleksyjnych w języku angielskim /l.mn. rzeczowników, Possessive Form rzeczowników, formy 3. osoby l.poj. czasowników w czasie Simple Present, formy Simple Past i imiesłowa biernego/.
5. Formy mocne i słabe wszystkich wyrazów, które taką oboczność form wykazują.
6. Przycisk wyrazowy i zdaniowy. Zjawisko izorytmii w zdaniu angielskim /mniej więcej równo odstępów czasu między sylabami akcentowanymi/. Podział wypowiedzi na jednostki rytmiczne /frazowanie/. Intonacja w angielszczyźnie brytyjskiej. Grupa toniczna: pierwsza sylaba akcentowana /Head/, ewentualnie sylaby nieakcentowane przed nią /Prehead/. "Schodkowe" opadanie tonu głosu na dalszych sylabach. Sylaba, na której następuje znacząca zmiana tonu głosu /sylaba rdzenna - Nucleus/. Ewentualne sylaby po sylabie rdzennej /Tail/, nieakcentowane bądź akcentowane.
7. Intonacja opadająca w zdaniach oznajmujących, rozkazujących i pytaniach szczegółowych. Intonacja rosnąca w pytaniach ogólnych. Przykłady intonacji rosnącej w niektórych wypowiedziach nie będących pytaniami /np. w zwrotach powitania/.
8. Zdania zawierające dwie lub więcej grupy toniczne.

MATERIAŁ MORFOSYNTAKTYCZNY

Konstrukcje zdaniowe

S V	- John is getting up.
S V SC	- John is a schoolboy. John is tall.
S V A	- John is at home.
S V /Prep./ O	- John likes music. John is listening to music.
S V O A	- John is taking his dog for a walk.
S V O _i O _d	- John lent me a book.
S V O _d to/for O _i	- John lent a book to Mary. - John bought a book for Mary.
S V Adv. Particle O	- John switched on the light.
S V O Adv. Particle	- John switched it on.
S V O to Infinitive	- I want you to meet Mr Brown /z ograniczeniem do czasownika <u>want</u> i wyrażenia <u>I'd like</u> /.

Zdania zawierające okolicznik fakultatywny w pozycji końcowej lub początkowej - I listen to the radio every day.

In the evening we watch television.

Zdania zawierające okolicznik fakultatywny w pozycji przed czasownikiem głównym - John often plays badminton.

Zdania zawierające Noun Clauses jako pytania "pozorne", np. I know where John lives.

Zdania z tzw. preparatory it jako podmiotem zastępczym, np. It is useful to learn languages.

Zdania w stronie **biernej** z czasownikami przechodnimi z jednym dopełnieniem, np.: The window is broken.

Prośby i polecenia w stronie **owniej** zależnej, np.: I asked John to come.

Pytania z przyimkiem na końcu - z ograniczeniem do kilku przykładów, np.: Who are you waiting for? What are they talking about?

Zdania w trybie rozkazującym w 2. osobie - Stop here. Don stop here.

Konstrukcja let's + bezokolicznik, np.: Let's go to the garden.

Konstrukcja there is, there are.

G r u p y w e r b a l n e

Czasy

Czas Simple Present - użyty dla wyrażenia:

- czynności lub stanów trwających nieprzerwanie lub powtarzających się, np. John is tall. John has a dog. John lives in London. I listen to the radio every day. John often plays tennis.
- umiejętności i nawyków, przekonań, wiedzy itp., np.: John speaks French quite well. John loves Mary. John knows my address.

Czas Present Continuous - użyty dla wyrażenia tego, że czynność:

- odbywa się właśnie w chwili, kiedy o niej mówimy, np. John is working in his room. John and Mary are watching TV now.

- odbywa się w bieżącym okresie czasu, np. I am learning English.

Czas tzw. The Future Tense - użyty dla wyrażenia stanu lub czynności przyszłej, uważanej za czynność niezależną od woli człowieka, lecz wynikającą z okoliczności zewnętrznych, np.:

We will /shall/ arrive at the station at six o'clock.

John will be sixteen next year.

- użyty dla wyrażenia postanowienia, obietnicy, np.:

I will finish this letter in the evening.

I will lend you some of my records.

Czas Past Simple - dla wyrażenia czynności lub stanów, które miały miejsce w przeszłości /bez intencji mówiącego zmierzającej do powiązania ich z chwilą obecną/, np. John went to the cinema last night. John played tennis a lot when he was at school. John met Mary in Liverpool.

Czas Present Perfect - dla wyrażenia tego, że czynność lub stan nastąpiły lub nie nastąpiły w przeszłości i ma to wpływ na sytuację obecną /rezultaty czynności jeszcze trwają/, np.:

John has bought a hat. /He has a new hat now/.

John has not come. /He is not here/.

- z użyciem przysłówków: just, already, yet, np.

John has just arrived.

John has not arrived yet.

John has already arrived.

- z użyciem przysłówków: lately, recently, np. John has travelled a lot recently.

- użyty dla wyrażenia czynności, które nastąpiły w okresie czasu obejmującym chwilę obecną, np. I have talked to John today,

O ile nauczyciel uzna to za możliwe do zrealizowania z daną grupą uczniów w danym roku szkolnym, można wprowadzić czas Present Perfect użyty dla wyrażenia czynności, które trwają, miały lub nie miały miejsca od pewnego czasu do tej pory /z użyciem określeń for, since/, np.:

John's parents have lived in London for a long time.

John's parents have lived in London since the war.

Tzw. zwrot be going to, wyrażający czynność zamierzoną przez kogoś, np.: John is going to study medicine.

Czas Past Continuous - użyty dla wyrażenia czynności, która właśnie odbyła się w pewnym momencie, lub wypełniała pewny okres czasu w przeszłości, np.:

Yesterday at five John was walking in the park.

When John came in, Mary was cooking the dinner.

G r u p y w e r b a l n e z m o d a l i z o w a n e

z operatorem can:

- wyrażające umiejętność wykonywania czynności, np.: John can swim.

- wyrażające możliwość wykonywania czynności, np.: I can help you with your homework now.

- wyrażające zezwolenie lub zakaz, np.: You can go now, John.

You can't go now, John.

- z czasownikami see i hear, np.: What can you see in this picture?
- z operatorem could w uprzejmym poleceniu, np.: Could you open the window, please?
- z operatorem must wyrażające przekonanie mówiącego o konieczności wykonania czynności, np.: We must wait for Mary.
- z czasownikiem modalnym will w pytaniach wyrażających prośbę lub polecenie, np.: Will you open the window, please?
- z czasownikiem have użytym dla wyrażenia konieczności wynikającej z okoliczności zewnętrznych, np.: John has to get up early every day but I don't. Do you have to work so hard, John?
- z operatorem need i partykułą not wyrażające brak konieczności, np.: We needn't wait for Mary any longer.
- z operatorem would w pytaniach wyrażających prośbę, np.: Would you get me a cup of tea, John?

Grupy nominalne

Grupy z następującymi określnikami:

<u>Określniki</u>	<u>Count Nouns</u>	<u>Non-Count Nouns</u>
a /an/, the, Ø	a book, the book, Ø books	Ø work, the work ,
my, your, his etc.	my book, my books	my work
this/that; these/ those	this book, these books	this work
	that book, those books	that work

John's, the pupils'	John's book, the pupils' books	John's work the pupils' work
one, two, etc.	one book, two books	
some/any	some books, any book/s/	some work, any work
many/a lot of/much	many books, a lot of books	much work, a lot of work

Grupy z określnikiem i przydawką w postaci grupy przyimkowej typu: a bottle of milk; the title of the book.

Grupy nominalne z określnikami: all, each, every, another, other, more, most, little, few, first, second, etc.

Grupy nominalne typu: a milk bottle, university students.

K l a s y w y r a z ó w

Rzeczownik

- Podział rzeczowników - w związku ze stosowaniem określników: imiona własne, np. John, Poland, Europe, i imiona pospolite, np. books, boys, work, milk;
Nazwy przedmiotów policzalnych /Count Nouns/, np. boys, books i nazwy pojęć i rzeczy niepoliczalnych /non-Count Nouns/, np. work, milk.
- Tworzenie liczby mnogiej za pomocą końcówek /z/, /s/, /iz/, /w pisowni -s, -es/. Nieregularne formy liczby mnogiej rzeczowników: man, woman /i złożenia z man, woman/, child.

- Liczba mnoga rzeczowników typu: wife, leaf; liczba mnoga rzeczowników: foot, tooth.
- Tworzenie formy dzierżawczej /Possessive Form/ rzeczowników będących nazwami istot żywych - w mowie i piśmie.
- Rodzaj rzeczowników. Przykłady rzeczowników tzw. Common Gender w związku z użyciem zaimka osobowego i dzierżawczego he/his, she/her.

Zaimek

- Zaimki osobowe w formie podmiotu /Subject Form/ i dopełnienia /Object Form/, np. I/me; he/him itd. Zaimki dzierżawcze - w odróżnieniu od określników dzierżawczych, z ograniczeniem do mine/my. Zaimki wskazujące this/that; these/those. Zaimki pytające: what, who, whose, which.
- Zaimki nieokreślone /Indefinite Pronouns/: some, any, none; somebody, anybody, everybody /everyone/; something, anything. nothing, everything.
- Zaimki "ilościowe" /Numeral Pronouns/: many, much, more, most, few, several, little, less, enough, a lot, plenty;

Czasownik

- Podział czasowników: czasowniki specjalne i zwykłe /leksykalne/. Operatory /formy osobowe czasowników specjalnych/ - ich rola w tworzeniu zdań przeczących i pytających. Czasowniki modalne.

- Użycie operatorów am/is/are; do/does; can/could; will/would /tylko w wyrażeniu "would like"/.
- Formy czasowników: forma podstawowa jako bezokolicznik /łącznie z to i bez to/, jako 2.osoba trybu rozkazującego, oraz forma czasu Simple Present - z wyjątkiem 3.osoby l.p.; forma 3.osoby l.p. Simple Present /s-form/; forma - ing; jej użycie w czasie Present Continuous i jako rzeczownika odsłownego /Gerund/ po niektórych czasownikach, np.:
John likes swimming.
- Niektóre czasowniki nieprzechodnie typu Phrasal Verbs, np.:
John is getting up.
- Forma czasu przeszłego /Simple Past/ i forma imiesłowu biernego /Past Participle/ czasowników regularnych i nieregularnych.

Przymiotnik

- Stopniowanie przymiotników fleksyjne i opisowe. Zdania wyrażające porównanie, np.:
Mary is as tall as John.
John is taller than Mary.
John is the brightest boy in the class.
- Stopniowanie nieregularne przymiotników good, bad.

Przysłówek

Pozycja w zdaniu przysłówków czasu, miejsca i sposobu oraz przysłówków częstotliwości /Adverbs of frequency/.

Liczebniki główne.

K L A S A I I

UMIEJĘTNOŚCI

Rozumienie mowy

Po ukończeniu klasy II uczeń powinien rozumieć:

- Wypowiedzi nauczyciela i swoich kolegów związane z tokiem lekcji i sytuacją w klasie, dostosowane do znanego uczniom materiału językowego; wypowiedzi nauczyciela zawierające pewne nieznanne elementy językowe, których znaczenia uczniowie mogą się domyślać na podstawie kontekstu sytuacyjnego i werbalnego.
- Teksty materiałów nauczania w formie dialogów i monologów, odtwarzane z nagrań na taśmie lub płycie, bądź czytane przez nauczyciela.
- Teksty językowych audycji radiowych i telewizyjnych opracowane dla tego poziomu nauki.

Mówienie

Po ukończeniu klasy II uczeń powinien umieć zdobywać informacje, jak również udzielać informacji w formie twierdzącej i przeczącej w następujących kategoriach semantycznych:

1. Dane personalne /jak w kl. I/.
 2. Cechy przedmiotów /np.: wielkość, kształt, kolor/ i osób, np. It's huge. He is an honest man.
- porównanie, np.: London is a more important town than Edinburgh.

3. Stosunki interpersonalne, np.: Jim and Jill are friends.
4. Posiadanie i przynależność, np.: Who is the owner of this land? The farm belongs to Mr. Smith.
5. Miejsce, położenie, kierunek, np.: Brighton is ⁱⁿ the south of England. It is situated at the seaside. Go up the hill.
6. Stosunki czasowe
 - a/ punkt w czasie /godziny, dni tygodnia, miesiące, pory roku, lata/,
 - b/ częstotliwość czynności,
 - c/ zakres czynności:
 - czynność bieżąca, np. He is having his lunch now.
 - czynność zwyczajowa, np.: We usually spend our holidays in the mountains.
 - czynność przyszła, np.: I think I'll mend it tomorrow.
 - czynność przeszła zakończona, np. They set off last week.
 - czynność przeszła o widocznych skutkach /lub trwająca/, np.: I've known her for six years.
 - relacjonowanie próśb i poleceń, np.: She told me to come.
 - d/ warunek spełnienia czegoś w przyszłości, np.:
I'll go for a walk if I have time.
- . Upodobania, np.: I prefer tea to coffee.
- . Możliwość, np.: I can invite him if you like.
- . Umiejętność, kompetencja, np.: He knows how to repair an iron.
- . Pozwolenie, zakaz, przymus, konieczność, powinność, np.:
He allowed me to take this book. No smoking. We should do it. May I open the window? I've got to go now.

11. Prośba, sugestia, propozycja, np.: Would you mind shutting the door? Could you do me a favour? What about going to the cinema?

12. Postawy wobec zjawisk;

- ocena pozytywna, negatywna, np.: Well done. It's worse.
- zgoda i niezgoda, np.: No objections. I can't accept it.
- chęć i niechęć, np.: I'd like to see Mr. Brown.
They don't want to have any more coffee.
- pewność i niepewność, np.: I'm sure I'll come.
- możliwość i niemożliwość, np.: They can't leave on Monday.
- nadzieja, np.: I hope she'll come.
- obawa, np.: He won't come I'm afraid.
- obietnica, np.: I promise you I'll do it.

13. Zwroty grzecznościowe:

- powitanie, pożegnanie, pozdrowienia
- podziękowanie
- przeproszenie
- życzenia.

14. Rozpoczynanie, podtrzymywanie i kończenie komunikacji językowej:

- inicjowanie rozmowy
- informowanie rozmówcy o niezrozumieniu jego wypowiedzi
- pytanie o znaczenie wyrazów i zwrotów
- prośba o wolniejsze lub głośniejsze wypowiadanie się,
o powtórzenie
- kończenie rozmowy

15. Przyczyna i skutek, np.: I decided to stay at home because it started to rain.

Czytanie

Po ukończeniu klasy II uczeń powinien poprawnie czytać i rozumieć:

- teksty zamieszczone w podręczniku dla klasy II
- teksty lektur przeznaczonych w klasie II do czytania samodzielnie zlecane uczniom indywidualnie
- wybrane autentyczne teksty obcojęzyczne przy użyciu słownika, np.: formularze wizowe, druki pocztowe, foldery, krótkie informacje o użytkowaniu przedmiotów.

Pisanie

Po ukończeniu klasy II uczeń powinien umieć napisać /zredagować/:

- prosty stereotypowy tekst, np.: list z życzeniami, zaproszeniem i pozdrowieniami, dane personalnie w formularzu, itp.
- notatkę z informacją, gdzie się znajduje lub wyznaczającą miejsce i czas spotkania
- krótkie streszczenie, opis, zapis dialogu /transpozycja prostego tekstu mówionego lub pisanego/

WYMOWA

W klasie II i III należy zwrócić uwagę na niektóre ważniejsze alofony fonemów angielskich, na różnicującą rolę przycisku w takich parach wyrazów, jak 'import /rzeczownik/ - im port /czasownik/, na przesuwanie się przycisku wyrazowego w niektórych wyrażeniach w zależności od ich pozycji w grupie wyrazowej /np. a beautiful prin'cess - 'Princess Margaret/. Uczeń powinien rozpoznawać i stosować intonację opadającą-wznoszącą, a ponadto osłuchiwać się z różnymi wariantami intonacyjnymi zdań oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzykownikowych - ilustrującymi różne postawy emocjonalne mówiącego.

Ponadto uczeń powinien zapoznać się z najważniejszymi prawidłowościami występującymi w pisowni angielskiej oraz z zasadami przestankowania..

MATERIAŁ MORFOSYNTAKTYCZNY

K o n s t r u k c j e z d a n i o w e

Zdania zawierające zdania warunkowe i czasowe z ograniczeniem do typu:

S will Inf...when/if V /Present/....., np.:

I will come

{	when
	if

 I have time.

Zdania zawierające zdania przydawkowe typu Defining -

z zaimkiem względnym i bezzaimkowo, np.:

I like the book you gave me.

I know a boy who collects buttons.

G r u p y w e r b a l n e

Czasy

Czas Present Perfect Continuous - dla wyrażania czynności,

która zaczęła się w przeszłości i trwa do chwili obecnej, np.:

John has ^{been} working in the garden for five hours now.

John has been working in the garden since the morning.

G r u p y w e r b a l n e z m o d a l i z o w a n e

- z operatorem should użytym w znaczeniu "powinien", np.:

John should help Mary. John should not be so lazy.

- z operatorem must i partykułą not wyrażające zakaz, np.:

You mustn't smoke here.

- z operatorem may w pytaniach o przyzwolenie, np.:

May I sit down here?

K l a s y w y r a z ó w

Zaimek

- zaimki zwrotne /Reflexive Pronouns/ i zaimki emfatyczne
/Emphasizing Pronouns/

- zaimki względne who, which, w zdaniach przydawkowych
określających /Defining Clauses/, np.:

The man who lives next door; the letter which arrived
yesterday...

- zaimeki "wzajemne" /Reciprocal Pronouns/: each, other, one another, np.:

John and Mary telephoned each other every day.

John and his friends telephoned one another every day.

Określnik

- stosowanie przódki określonego the przed imionami własnymi, np. the Alps, the Thames.

Czasownik

- formy dalszych czasowników nieregularnych.

II

Materiał przeznaczony do opanowania receptywnego /występujący w szczególności w tekstach przeznaczonych do czytania/

K o n s t r u k c j e z d a n i o w e

S V O infinitive - John let me try his motorbike /z ograniczeniem do czasowników let i make/.

Zdania zawierające zdania oznajmujące Noun Clause
jako dopełnienie, w których występuje następstwo czasów, np.

John said { he had been ill.
 { he was ready.
 { he would come.

Zdania typu: It is easy for John to drive a car.

Zdania w stronie biernej różnych typów.

G r u p y w e r b a l n e i w y r a ż e n i a
o z n a c z e n i u m o d a l n y m

- Z operatorem may wyrażające przypuszczenie. np.:

John may be here any minute now.

- z wyrażeniem be able to, np.:

John will be able to see you in a minute.

- z wyrażeniem to have to wyrażającym konieczność w poznanych
czasach, np.:

John had to get up very early yesterday.

John will have to buy Mary a present.

K L A S A I I I

UMIEJĘTNOŚCI

Rozumienie mowy

Po ukończeniu klasy III uczeń powinien rozumieć:

- Wypowiedzi nauczyciela i kolegów związane z tokiem lekcji i sytuacją w klasie, dostosowane do znanego uczniom materiału językowego; wypowiedzi nauczyciela zawierające pewne nieznane uczniom elementy językowe, których znaczenia uczniowie mogą się domyślać na podstawie kontekstu sytuacyjnego i werbalnego.
- Teksty materiałów nauczania w formie dialogów i monologów odtwarzane z nagrań na taśmie lub płycie, bądź czytane w normalnym tempie mowy przez nauczyciela.
- Teksty językowych audycji radiowych i telewizyjnych opracowane dla tego poziomu nauki; fragmenty tekstów filmów obcojęzycznych opracowanych do nauki języka,
- Wypowiedzi cudzoziemców - przy okazji kontaktów z nimi w kraju i za granicą - w ramach przewidzianych przez program sytuacji i potrzeb komunikowania się.

Mówienie

Po ukończeniu klasy III uczeń powinien umieć zdobywać informacje, jak również udzielać informacji w formie twierdzącej i przeczącej w kategoriach wymienionych w klasach I i II w rozszerzonym zakresie leksyki i frazeologii.

Czytanie

Po ukończeniu klasy III uczeń powinien poprawnie czytać i rozumieć:

- Teksty zamieszczone w podręcznikach dla danego kursu nauki języka.
- Teksty lektur przeznaczonych do czytania samodzielnego, zlecane uczniom indywidualnie.
- Wybrane autentyczne teksty obcojęzyczne /których znajomość może być dla ucznia praktycznie użyteczna w kontaktach z obcokrajowcami, np.: formularze wizowe, druki pocztowe, foldery, krótkie informacje o użytkowaniu przedmiotów, urywki z prasy/.

Po ukończeniu klasy III uczeń powinien umieć napisać /zredagować/:

- krótki list prywatny w prostych sprawach, własny życiorys, streszczenie, krótkie wypracowanie przygotowane w klasie.

MATERIAŁ MORFOSYNTAKTYCZNY

Materiał przeznaczony do opanowania czynnego

K o n s t r u k c j e z d a n i o w e

Okresy warunkowe typu Simple Past /Future in the Past, np.: If I had time, I would help you.

Zdania w stronie biernej różnych typów.

Zdania zawierające zdania oznajmujące Noun Clause jako dopełnienie, w których występuje następstwo czasów, np.:

John said { he had been ill
 he was ready.
 he would come.

Materiał przeznaczony do opanowania receptywnego
/występujący w szczególności w tekstach przeznac-
zonych do czytania/.

K o n s t r u k c j e z d a n i o w e

Okresy warunkowe typu Past Perfect /Future Perfect in
the Past, np.: If I had seen John last night, I would have
told him the news.

G r u p y w e r b a l n e z m o d a l i z o w a n e
- z operatorem ought to, np.:

John ought to go and see Tom in the hospital.

K L A S A IV

UMIEJĘTNOŚCI

Funkcjonalne powtórzenie materiału językowego z kl.

I - III wg listy kategorii semantycznych.

Rozwijanie umiejętności w zakresie sprawności językowych ze szczególnym uwzględnieniem sprawności mówienia i czytania.

WYMOWA

Utrwalanie nawyków poprawnej wymowy i pisowni.

MATERIAŁ MORFOSYNTAKTYCZNY

Systematyzowanie, utrwalanie i uzupełnianie wiadomości z poprzednich klas.

Konstrukcje zdaniowe

Utrwalanie i automatyzowanie konstrukcji wprowadzonych w poprzednich klasach oraz okresy warunkowe typu Past Perfect i Future Perfect in the Past, np.:

If I had seen John last night, I would have told him the news.

Grupy werbalne

Czas Future Perfect in the Past użyty:

w zdaniach nadrzędnych w okresach warunkowych

- w zdaniach, w których orzeczenie zamiast formy would zawiera inny czasownik modalny, np. could, may, might, must, can't, ought to - z ograniczeniem do niewielkiej liczby przykładów:

John may have been there. John must have forgotten.

John can't have seen me., itp.

JĘZYK FRANCUSKI

K L A S A I

Celem nauki języka francuskiego jest utrwalenie i pogłębianie wiadomości i umiejętności przyswojonych przez uczniów w toku poprzednich lat nauki. W klasie I LO należy ugruntować wiedzę uczniów w zakresie następującego materiału nauczania.

UMIEJĘTNOŚCI

Rozumienie mowy

Po ukończeniu klasy I uczeń powinien rozumieć:

- Proste stereotypowe wypowiedzi nauczyciela związane z sytuacją w klasie; wypowiedzi nauczyciela i kolegów zawierające się w ramach opracowanego materiału nauczania.
- Teksty materiałów nauczania przeznaczone na dany okres nauki, w formie krótkich dialogów lub monologów odtwarzanych z nagrań na taśmie bądź płycie lub czytane głośno przez nauczyciela.
- Wypowiedzi własne oraz swoich rozmówców w zakresach wyszczególnionych w dziale dotyczącym umiejętności mówienia.
- Teksty językowych audycji radiowych i telewizyjnych opracowanych dla tego poziomu nauki.

Mówienie

Po ukończeniu klasy I uczeń powinien umieć zdobywać informacje, jak również udzielać informacji w formie twierdzącej i przeczącej w następujących kategoriach semantycznych:

1. Dane personalne /imię i nazwisko, zawód, narodowość, kraj, wick, adres, numer telefonu/.
2. Cechy przedmiotów /np.: wielkość, kształt, kolor/ i osób, np. Elle est grande. Elle est plus jolie que sa soeur.
Il a un visage ovale. La voiture de Jean est bleue. Il est gentil. Il est connu.
3. Stosunki interpersonalne, np.: C'est la soeur de Jean.
C'est mon frere. C'est Pierre - le fils du professeur.
4. Posiadanie i przynależność, np.: J'ai un petit chien.
C'est la voiture du directeur. C'est sa voiture. C'est à lui.
5. Miejsce, położenie, kierunek, np.: Où est la poste? La poste est à côté de la gare. Mon bureau est au IVe étage.
Prenez la rue à gauche!
6. Stosunki czasowe
 - a/ punkt w czasie /godziny, dni tygodnia, miesiąca, pory roku, lata, daty/,
 - b/ częstotliwość czynności, np. Il va souvent au cinéma avec moi. Chaque soir il regarde la télé.
 - c/ umiejscowienie czynności w czasie
 - czynność wykonywana w teraźniejszości, np.: Maintenant nous regardons la télé.
 - czynność przeszła dokonana, nie dokonana, np.: Hier, nous sommes allés au cinéma. Il pleuvait tout le temps.
 - czynność przyszła, np.: Nous allons faire une excursion. Nous irons à la campagne.
 - relacjonowanie faktów, wydarzeń, czynności, próśb, poleceń, np.: Il dit qu'il travaille beaucoup. Il a dit qu'il travaillait beaucoup. Il me demande d'aller avec lui.

d/ warunek spełnienia czegoś w przyszłości, np.:

S'il fait beau, nous allons au parc. S'il fait
beau nous irons au parc.

7. Upodobania, np.: Ça me plaît. Ça ne me plaît pas. Je ne me
plaît pas ici J'aime beaucoup cette, chanson. J'aime bien ça.
Je n'aime pas ça. J'ai beaucoup aimé ce film. Je déteste le
café au lait.
8. Możliwość, możliwość np.: Je peux faire des achats. Je peux
le faire. C'est possible,
9. Umiejętność, kompetencja, np.: Je connais ce livre. Il sait
nager. Parlez-vous russe? Oui, je parle russe.
10. Pozwolenie, zakaz, przymus, konieczność, np. Tu peux
garder ce livre. Tu peux le garder. N'ouvre pas la
fenêtre! Ne l'ouvre pas! ne donne pas cette lettre à
Marie! Ne lui donne pas cette lettre! Il ne faut pas fumer.
Nous devons venir à l'heure. Il faut travailler. Il faut
que je parte.
11. Prośba, sugestia, propozycja, np.: Aidez-moi, s'il vous
plaît. Répétez la question, s'il vous plaît. Pouvez-vous
répéter cette question? Pourriez-vous répéter la ques-
tion? On va au cinéma? Voudriez-vous venir avec moi?
12. Postawy wobec zjawisk
- ocena pozytywna i negatywna, np. Bien. Très bien. C'est
bien. C'est parfait. C'est joli, C'est plus joli.
C'est moins joli. C'est mal. C'est difficile.
- zgoda, niezgoda, np.: Entendu. D'accord. Je suis d'accord.
Non, ce n'est pas possible.

- chęć, niechęć, np.: Je veux bien chanter. Je ne veux pas aller avec toi. J'ai envie d'aller avec toi.

13. Zwroty grzecznościowe

- powitanie, pożegnanie, pozdrowienia, np.: Bonjour, Madame /Monsieur, Mademoiselle/, Au revoir, Annette. Comment allez-vous? Ça va?
- podziękowanie, np. Merci beaucoup. Merci bien. Je vous remercie, Madame.
- przeproszenie, np.: Pardon Madame, quelle heure est-il, s'il vous plaît? Excusez-moi Madame. Excusez-moi de vous déranger.
- życzenia, np.: Je vous souhaite beaucoup de santé: Bon voyage! Bon retour! Bonne fête! nous vous souhaitons une bonne année. Joyeux Noël! Joyeuses Pâques! Bonne anniversaire! Bonne chance!

14. Rozpoczynanie, podtrzymywanie i kończenie komunikacji językowej

- inicjowanie rozmowy
- informacje rozmówcy o niezrozumieniu jego wypowiedzi, np.: Pardon, vous dites? Je ne comprends pas. Je n'ai pas compris.
- pytanie o znaczenie wyrazów i zwrotów, np.: Qu'est-ce que c'est? Qu'est-ce que ça veut dire?
- prośba o wolniejsze lub głośniejsze wypowiadanie się, o`powtórzenie, np.: Pas si vite s'il vous plaît. Répétez s'il vous plaît. Je n'entends pas bien. Parlez lentement. Parlez plus haut
- kończenie rozmowy

15. Przyczyna i skutek, np.: Elle a de bonnes notes parce qu'elle travaille bien.

Czytanie

Po ukończeniu klasy I uczeń powinien czytać poprawnie i rozumieć:

- Teksty zamieszczone w podręczniku przeznaczonym na III rok nauki
- Proste formularze osobowe
- Teksty lektur przeznaczonych do czytania ekstensywnego w pierwszych trzech latach nauki, zlecane wszystkim uczniom i indywidualnie.
- Napisy, powiadomienia, tablice informacyjne itp. w języku francuskim, najczęściej spotykane za granicą i w kraju, np.: tablice z nazwami niektórych urzędów i instytucji, rozkłady zajęć, rozkłady jazdy, lotów.

W trzecim roku nauki uczeń powinien nabyć umiejętność posługiwania się słownikiem dwujęzycznym dla znalezienia znaczenia elementów leksyki występującej w tekstach, jak również informacji o ich wymowie /na podstawie transkrypcji fonetycznej, jeśli została zamieszczona/.

Pisanie

Po ukończeniu klasy I uczeń powinien umieć napisać /zredagować/:

- prosty stereotypowy tekst, np. adres na kopercie, dane personalne w formularzu.

WYMOWA

1. Intonacja, rytm i zjawiska zachodzące wewnątrz grupy wydechowej.

Zdanie oznajmujące /proste i złożone/

Intonacja zdania oznajmującego

- zdanie złożone z jednej, dwóch i trzech grup rytmicznych

- zdanie złożone z więcej niż trzech grup rytmicznych

Pierre et Paul /vont à l'école /tous les matins/ avec
leurs amis .

2. Fonemy i ich realizacja /wymowa głosek/

Dalsze wyrabianie nawyków poprawnej wymowy głosek.

Z a s a d y c z y t a n i a

Wypracowanie poprawnego czytania tekstów.

P i s o w n i a

Zasady pisania - ćwiczenie umiejętności poprawnej pisowni
/m.in. poprzez dyktanda/.

Ortografia gramatyczna:

Pisownia końcówek "imparfait"

Pisownia końcówek czasowników w czasie przyszłym

Inne zagadnienia ortografii gramatycznej, wynikające
z obowiązującego programu.

MATERIAŁ MORFOSYNTAKTYCZNY

KONSTRUKCJE BEZOSOBOWE, np.:

Il fait du vent. Il est facile de... C'est facile de...
C'est facile à... Il est possible de...
C'est possible. Il manque...

ZDANIE PROSTE NOMINALNE typu: Sujet + verbe copule +
attribut /S Vc A/

G r u p a n o m i n a l n a w f u n k c j i p o d m i o t u
Rzeczownik

- rzeczownik bez określnika, rzeczownik z określnikiem,
rzeczownik z określnikiem i przydawką
Jean est ouvrier. Ta soeur est jolie. Le père de Jean
est médecin.

Zaimek

- zaimek osobowy /bezosobowy/

Il est joli. C'est joli.

G r u p a o r z e c z e n i a

Czasownik être + orzecznik

Orzecznik

- rzeczownik bez określnika, rzeczownik z określnikiem
w strukturze po "C'est..."

Il est étudiant. C'est un étudiant.

- przymiotnik

Il est joli. C'est joli;

stopniowanie przymiotnika:

Il est plus...que...; Il est moins... que...

Il est aussi...que...

stopniowanie nieregularne przymiotnika - tylko:

bon, meilleur, le meilleur.

- participe passé

Il est connu. Elle est admiree.

- zaimek

C'est moi.

- przysłówki

C'est bien. C'est mal.

ZDANIE PROSTE I ROZWINIĘTE:

Sujet + verbe + complément d'objet direct + complément

d'objet indirect + complément circonstanciel /S V Cd Ci Cc/

oznajmujące, pytające /intonacyjne, z "Est-ce que", naj-
częstsze przypadki stosowania inwersji prostej/, przeczące

/przeczenia typu: ne...pas; ne...jamais; ne... rien;

ne... personne; ne...plus; ne...ni...ni...; partykuła twier-
dząca "si" w opozycji do "oui"/.

G r u p a n o m i n a l n a w f u n k c j i p o d m i o t u

Rzeczownik

Wyznaczniki rodzaju, liczby i określoności

- rodzajnik nieokreślony, określony, zaimek przymiotny wskazujący, dzierżawczy, nieokreślony/ chaque, tout, quelque, plusieurs/

użycie rzeczowników bez rodzajnika

- brak rodzajnika, np. przed nazwiskami osób, nazwami miast, miesięcy, dni tygodnia /uwzględnić wyjątki/
- opuszczanie rodzajnika, np. w tytułach, wyliczeniach
- liczebniki główne i porządkowe
- przymiotnik - przydawka przymiotnika; miejsce przydawki /np. zaimek przymiotny nieokreślony "tout" występujący przed rodzajnikiem/
- rzeczownik - przydawka rzeczowna

- mająca wartość przymiotnika

Un chapeau de paille. Une montre en or

- mająca wartość rzeczownika

Boulevard Massena.

połączenie przyimka "de" z "le" i "les" -

article contracté: "du", "des"

La Place de la Concorde. Le proviseur du Lycée

Henri IV. L'Avenue des Champs-Élysées.

pytanie o przydawkę rzeczowną: Quel/s? Quelle/s?

w opozycji do pytania o orzecznik: Comment?

Quel sac prends-tu? Je prends le sac de ma soeur.

Comment est ce film ? Ce film est intéressant.

Rodzaj i liczba mnoga rzeczowników i przymiotników.

Zwrócić uwagę na specyfikę tworzenia rodzaju żeńskiego niektórych rzeczowników oraz rodzaju żeńskiego i liczby mnogiej niektórych przymiotników, np.:

ouvrier - ouvrière, chanteur - chanteuse,

blanc/s - blanche/s, long/s - longue/s,

bon/s - bonne/s, beau, bel/beaux - belle/s,

heureux - heureuse/s.

Niektóre, najczęściej stosowane rzeczowniki złożone.

Zaimek

- zaimok osobowy nie akcentowany; zaimek osobowy akcentowany wzmacniający i nie akcentowany

Moi, je m'appelle Jeanne.

- zaimek rzeczowny wskazujący

celui-ci, celui-là, celle-ci, celle-là, ceux-ci,

celles-là, ceci, cela, ça

- zaimek rzeczowny nieokreślony: on, quelqu'un, personne, rien; wyrażenia zaimkowe: tout le monde, quelque chose

- zaimek pytający

Qui? Qui est-ce qui? /pytanie o podmiot osobowy/

Que? Qu'est-ce qui? /pytanie o podmiot nieosobowy/.

Podkreślenie podmiotu wyrażeniem "C'est...qui..."

G r u p a n o m i n a l n a w f u n k c j i
d o p e ł n i e n i a b l i ż s z e g o
i d a l s z e g o

Wyznaczniki rodzaju, liczby i określoności - analogicznie
jak w grupie nominalnej w funkcji podmiotu.

Poza tym:

- rodzajnik cząstkowy "du", "de la", "de l'" jako
odpowiednik rodzajnika nieokreślonego przed rzeczownikami
niepoliczalnymi, np.:

"Il achète du beurre" ale: "Il achète un cahier"

- przyimek "de" zamiast rodzajnika nieokreślonego
i cząstkowego po przeczeniu oraz po wyrazach ok-
reślających ilość

Je n'ai pas de stylo. Je ne bois pas de thé.

J'ai peu d'argent.

- przyimki "à" i "de" wprowadzające dopełnienie
dalsze; połączenie tych przyimków z "le" i "les"

- article contracté: "au", "aux", "du", "des"

Elle pense aux autres. Il parle du beau temps.

Zaimek: miejsce zaimka

- zaimek osobowy

Je la connais. Il lui parle.

- zaimki nieokreślone: quelqu'un, personne, rien

- zaimki "en" i "y"

Il parle de ce problème, Il en parle,

Il pense à ce problème. Il y pense.

Il prend du sucre? Il en prend.

Je n'y comprends plus rien.

- zaimek pytający

Qui? Qui est-ce que? /pytanie o dopełnienie bliższe osobowe/

Que? Qu'est-ce que? /pytanie o dopełnienie bliższe nieosobowe/

À qui? De qui? De quoi? /pytanie o dopełnienie dalsze/.
Podkreślenie dopełnień wyrażeniem

"C'est....que...".

G r u p a w e r b a l n a

O r z e c z e n i e wyrażone czasownikiem, wyrażeniem
czasownikowym

- czasowniki posiłkowe

- czasowniki na -er, -ir, -re o największej częstotliwości

- czasowniki nieregularne: aller, boire, connaître,
devoir, dire, écrire, faire, lire, mettre, partir,
pouvoir, prendre, savoir, sortir, venir, voir, vouloir

- czasowniki zwrotne; różnica między zaimkiem zwrotnym
w języku francuskim a polskim;

czasowniki zwrotne w języku francuskim a ich
odpowiedniki w języku polskim odwrotnie, np.:
apprendre - uczyć się, se lever - wstawać

- konstrukcje: devoir + bezokolicznik

pouvoir + bezokolicznik

vouloir + bezokolicznik

- czasowniki występujące z przyimkami /patrz aneks/;
zwrócić uwagę na opozycje z językiem polskim
- wyrażenia z "avoir", "être", "faire", "aller", np.:
avoir faim, avoir mal, avoir besoin, avoir envie, avoir peur;
être d'accord, être assis/e, être pressé/e; stosowanie
"être" przy określaniu daty, dni tygodnia, liczby osób, np.:
Nous sommes le 25 mars.
Nous sommes lundi.
Nous sommes seize;
faire du ski, faire venir;
aller voir, aller chercher.

Tryby i czasy

Indicatif: présent, futur proche, futur simple, passé composé, imparfait. Impératif. Conditionnel: conditionnel présent. Subjonctif: subjonctif présent.

R o z s z e r z e n i e g r u p y w e r b a l n e j

O k o l i c z n i k i

- okolicznik wyrażony przysłówkiem

miejsca: ici, là/là-bas/, dedans, dehors

czasu: aujourd'hui, demain, hier, longtemps,
 maintenant, tard, tôt, toujours,
 jamais

ilości: beaucoup, peu, assez

sposobu: bien, mal, vite

ograniczenia: seulement;

przysłówki na - ment

- okolicznik wyrażony przymikiem i grupą nominalną,
wyrażeniem przysłówkowym

miejsca: en France, à Paris, au bureau, à
l'école, dans la rue, sur la route,
sous le toit, devant la maison,
derrière le garage, chez mes parents,
à côté de moi, à côté de chez vous,
loin de chez vous

czasu: à 11 heures, en été, au printemps, en mai,
au mois de septembre,
avant Noël, après Noël,
depuis 3 jours, pendant les vacances,
il y a deux jours, dans deux jours
/opozycja wyrażen: il y a/dans/

sposobu i
narzędzia: à la main, en voiture, à moto, avec
un stylo, sans un stylo

ograniczenia: ne...que...

przeznaczenia: pour lui.

Pytania o okolicznik:

Qu'...? Quand...? Combien de...? Comment...?

Pytania o godzinę, wiek, datę.

ZDANIE PROSTE ROZKAZUJĄCE

Typy zdań rozkazujących:

Ouvre la porte. Ouvre-la! Donne ce livre à Jean.

Donne lui ce livre. Ne parlez pas! Ne l'ouvre pas!

Ne lui donne pas ce livre!

DANIE ZŁOŻONE

struktura zdania złożonego

zanie złożone współrzędnie: spójniki "et", "ou", "mais"

zanie złożone podrzędnie

podmiotowe

Il faut + infinitif

Il faut que + subjonctif

dopełnieniowe

Il demande si...

Il me demande de ...

Il dit que...

Il a dit que + imparfait /zgodność czasów/

względne, przydawkowe

Je prends les livres qui m'intéressent.

Je lis le livre que tu aimes.

okolicznikowe

przyczynowe z "parce que"

czasowe z "quand"

celowe: pour + infinitif

warunkowe:

Si + présent /futur/

KONSTRUKCJE ZDANIOWE DO ZAUTOMATYZOWANIA

1. Sujet + verbe + complément circonstanciel w połączeniu
z complément d'objet direct i indirect /miejsce okoliczności/
ka/ S V Cd Ci Cc; Cc S V Cd Ci
2. Il faut + infinitif; Il faut que + subjonctif
3. Je voudrais + infinitif
4. Il me demande de + infinitif
5. Il me demande si...
6. Il dit que...; Il a dit que + imparfait
7. Zdania z dopełnieniem zaimkowym /orzeczenie
w présent; orzeczenie w passé composé/
Je la connais. Je l'ai vu. J'en bois. J'en ai bu.
J'y pense. Je n'y ai pas pensé.
8. Zdania przyczynowe z "parce que" i "car"
9. Zdania warunkowe: Si + présent + présent /futur/
10. Struktury idiomatyczne: avoir faim /soif, mal, peur,
besoin, envie/ être pressé/e /d'accord, en retard/
faire mal, faire du ski, faire venir; aller voir,
aller chercher;

K L A S A I I

UMIEJĘTNOŚCI

Rozumienie mowy

Po ukończeniu klasy II uczeń powinien rozumieć:

- Wypowiedzi nauczyciela i swoich kolegów związane z tokiem lekcji i sytuacją w klasie, dostosowane do znanego uczniom materiału językowego; wypowiedzi nauczyciela zawierające pewne nieznanne uczniom elementy językowe, których znaczenia uczniowie mogą się domyślać na podstawie kontekstu i sytuacji.
- Teksty materiałów nauczania w formie dialogów lub monologów, odtwarzane z nagrań na taśmie lub płycie, bądź czytane przez nauczyciela.
- Teksty językowych audycji radiowych i telewizyjnych opracowanych dla tego poziomu nauki.

Mówienie

Po ukończeniu klasy II uczeń powinien umieć zdobywać informacje, jak również udzielać informacji w formie twierdzącej i przeczącej w kategoriach semantycznych podanych w programie klasy I i II.

W informacjach tych należy wykorzystać nowe słownictwo, nowe wyrażenia i konstrukcje gramatyczne zawarte w materiale morfo-syntaktycznym dla klasy II

ad 2. Cechy przedmiotów /np.: wielkość, kształt, kolor/ i osób

- porównanie, np.: Il est plus grand que celui-ci

ad 6. Stosunki czasowe

b/ częstotliwość czynności, np. Tous les soirs il regarde
la télé.

c/ czynności wykonywano w czasie

- czynność bieżąca, np.: Il est en train de lire
cette lettre,

- czynność przeszła dokonana, np.: Il a pris cette
lettre. Il l'a prise.

- czynność przeszła zwyczajowa, np.: Quand il était petit,
il passait ses vacances chez sa grand-mère.

- czynność przyszła; wyrażenie zamiaru, np.: J'ai l'inten-
tion d'y aller.

- relacjonowanie wydarzeń, czynności, próśb i poleceń,
np.: Il a dit qu'il partirait dans 5 jours.

d/ warunek spełnienia czegoś w teraźniejszości, np. Si j'avais
le temps, j'irais au cinéma.

ad 9. Umiejętność, kompetencja, np.: Vous parlez bien
français: vous parlez mieux que moi.

ad 10. Przymus, konieczność, powinność, np.: Il faut que tu
ailles chez elle. Vous devriez faire cela. Je voudrais
qu'il le fasse.

ad 11. Prośba, sugestia, propozycja, np.: On va au cinéma?
Si nous pouvions aller au cinéma ensemble? Je vous
propose d'y aller le voir. Je vous propose d'y aller.

ad 12. Postawy wobec zjawisk

- ocena pozytywna i negatywna, np.: C'est mieux.

Ce n'est pas très bien. C'est le mieux. C'est une bonne idée. C'est la meilleure solution. C'est le pire. C'est bizarre. C'est faux.

- chęć, niechęć, np.: Je veux bien. Je voudrais bien. J'ai envie d'y aller. Je n'ai pas envie. Je n'en ai pas envie.

- pewność, niepewność, np.: Il viendra, c'est sûr. C'est certain. Il viendra peut-être, ce n'est pas sûr. Je ne pense pas qu'il vienne.

- możliwość, niemożliwość, np.: Je ferai ce travail, c'est possible. Ce n'est pas possible, je ne peux pas. Je ne peux pas rester jusqu'à lundi.

- nadzieja, np.: J'espère que tu viendras. Je crois qu'il viendras.

- obawa, np.: Il va nous quitter, je le crains /j'en ai peur/. J'ai peur qu'il s'en aille.

- obietnica, np.: Je vous promets de le faire.

ad 15. Przyczyna i skutek, np.: Elle n'a pas fait ses devoirs parce qu'elle était malade.

Czytanie

Po ukończeniu klasy II uczeń powinien poprawnie czytać i rozumieć:

- Teksty zamieszczone w podręczniku dla klasy II.
- Teksty lektur przeznaczonych do czytania samodzielnego zlecane uczniom indywidualnie.

- Wybrane autentyczne teksty obcojęzyczne, przy użyciu słownika, np. formularze wizowe, druki pocztowe,,foldery, krótkie informacje o użytkowaniu przedmiotów, produktów.

Pisanie

-Po ukończeniu klasy II uczeń powinien umieć napisać /zredagować/:

- prosty, stereotypowy tekst, np.: list z życzeniami, zaproszeniem i pozdrowieniami, dane personalne w formularzu, itp.
- notatkę z informacją, gdzie się znajduje lub wyznaczającą miejsce i czas spotkania;
- krótkie streszczenie, opis, zapis dialogu /transpozycje prostego tekstu pisanego lub mówionego/.

WYMOWA

1. Intonacja, rytm i zjawiska zachodzące wewnątrz grupy wydechowej.

Zdania pytające

Intonacja zdania pytającego

- inwersja prosta

Savez-vous danser?

Zdania rozkazujące

Intonacja zdania rozkazującego złożonego /szereg rozkazów/

Descendez à la boulangerie, achetez du pain, montez-le, préparez le café et servez à table!

2. Fonemy i ich realizacja /wymowa głosek/

Z a s a d y c z y t a n i a

Ćwiczenia umiejętności poprawnego czytania tekstów trudniejszych np. literackich.

P i s o w n i a

Ćwiczenie umiejętności nabytych w klasie I /m.in. poprzez dyktanda/.

Ortografia gramatyczna:

Pisownia końcówek czasowników w czasach: "conditionnel présent", "subjonctif présent".

Pisownia "participe passé" czasowników odmienianych z "avoir" -

Zasady zgodności z dopełnieniem.

MATERIAŁ MORFOSYNTAKTYCZNY

ZDANIE PROSTE ROZWINIĘTE oznajmujące i pytające /wszystkie typy/ jako zdanie niezależne i jako człon zdania złożonego.

G r u p a n o m i n a l n a w f u n k c j i p o d m i o t u

Rzeczownik

- niektóre rzeczowniki złożone /przymiotnik + rzeczownik, rzeczownik + rzeczownik, czasownik + rzeczownik/

określniki: aucun, certain

przydawki:

przydawka przymiotna: même /le même sujet .../

Zaimek rzeczowny

- nieokreślony

chacun, chacune

G r u p a n o m i n a l n a w f u n k c j i d o p e ł n i e n i
b l i ż s z e g o i d a l s z e g o

Rzeczownik

- niektóre rzeczowniki złożone
- określniki / utrwalenie wiadomości z poprzedniej klasy/
dopełnienie bliższe wyrażone określnikiem "aucun"
+ rzeczownikiem /brak partykuły przeczącej "pas"/
Je ne vois aucun problème.

Zaimek - miejsce dopełnień zaimkowych w zdaniu

- dwa dopełnienia zaimkowe w zdaniu przeczącym z orzeczeniem
w czasie prostym

Il ne le lui donnera pas. Il ne m'en donne pas.

- dopełnienie zaimkowe w zdaniu z orzeczeniem w czasie
złożonym w formie twierdzącej i przeczącej
Je les ai vus/es. Je ne l'ai pas vu/e.
Je vais le voir. Je ne vais pas le voir.

- wskazujący

Je prends celui-là.

- nieokreślony /wyrażenie zaimkowe/

Je ne vois rien.

Il parle à quelqu'un.

G r u p a w e r b a l n a

O r z e c z e n i e wyrażone czasownikiem, wyrażeniem
czasownikowym

- czasowniki łączące się z bezokolicznikiem innego czasownika
bez przyimka, np.

konstrukcje: faire travailler, faire voir, laisser tomber

- czasowniki z przyimkiem /patrz lista czasowników podana
w aneksie/; zwrócić uwagę na opozycje z językiem polskim

- wyrażenia z "avoir" i z "être" /np.: être en train de .../

Tryby i czasy - Indicatif: imparfait /opozycja:

imparfait /passé composé/,

plus-que-parfait /wyrażający uprzed-
niość/ + passé composé lub imparfait;
passé récent.

Impératif: utrwalenie materiału z po-
przedniej klasy.

Conditionnel: conditionnel présent.

Subjonctif: utrwalenie materiału z po-
przednich lat; subjonctif passé.

Participe présent.

Gérondif.

Strona bierna w czasach: présent, futur simple, imparfait,
passé composé.

Rozszerzenie grupy werbalnej

Okoliczniki

- okolicznik wyrażony przysłówkiem; stopniowanie przysłówków
- okolicznik - wyrażenie przysłówkowe
- zaimeki przysłówne "en", "y" w roli okoliczników, ich miejsce w zdaniu /Il y monte. Il en descend. J'y reste./

ZDANIE PROSTE ROZKAZUJĄCE /rozkaz, zakaz/

Typy zdań rozkazujących:

Ne me le dis pas! Pensez-y! N'y pensez pas! N'en
parle pas! Prenez-en! N'en prenez pas! N'y va pas!
Vas-y!

ZDANIE ZŁOŻONE

Zdanie złożone podrzędnie

- podmiotowe

Il faut que + subjonctif

- dopełnieniowe

z czasownikiem wolitywnym w zdaniu nadrzędnym

Je veux que + subjonctif

grupa werbalna zdania podrzędnego wyrażona bezokolicznikiem

J'entends les enfants chanter.

wyrażanie następstwa w zdaniu dopełnieniowym

Il dit qu'il va partir. Il dit qu'il partira. Il a dit
qu'il partirait. Il a dit qu'il allait partir.

wyrażania uprzedniości w zdaniu dopełnieniowym

Il dit qu'il a bien travaillé.

Il dit qu'il a été malade.

Il a dit qu'il avait été malade.

Il a dit qu'il avait bien travaillé.

- okolicznikowe

- czasu

równocześnieść - grupa werbalna zdania podrzędnego wyrażona:
gérondif

Il travaille en chantant.

następstwo - grupa werbalna zdania podrzędnego wyrażona:

"avant de + infinitif"

Avant de sortir, nous dînerons.

- przyczynowe

struktury z "comme"

Comme il n'a pas de stylo, il ne peut écrire cette
lettre.

- celowe

Zdania podrzędne wprowadzone przez "pour que" + "subjonctif"

Je lui laisse ce message, pour qu'il sache où nous
sommes.

Je l'aide pour qu'il fasse bien son devoir.

- warunkowe

Si + imparfait + conditionnel présent.

KONSTRUKCJE ZDANIOWE DO ZAUTOMATYZOWANIA

1. Zdania z okolicznikiem wyrażonym zaimkiem "y" i orzeczeniem w "présent": J'y vais. Je n'y vais pas.
2. Zdania z dopełnieniem zaimkowym i orzeczeniem w "passé composé": Je l'ai vu/e. Je ne l'ai pas vu/e.
3. Zdania z dwoma dopełnieniami zaimkowymi i orzeczeniem w "présent": Il me le dit. Il ne me le dit pas.
4. Zdania z dwoma dopełnieniami zaimkowymi i orzeczeniem w "passé composé": Il me l'a donné /tylko w formie twierdzącej/.
5. Il faut que + subjonctif.
6. Je veux que + subjonctif.
7. Il a dit que + futur du passé /conditionnel/
8. Zdania czasowe z "quand"
9. Zdania warunkowe: Si + imparfait + conditionnel présent.

K L A S A I I I

UMIEJĘTNOSCI

Rozumienie mowy

Po ukończeniu klasy III uczeń powinien rozumieć:

- Wypowiedzi nauczyciela i kolegów związane z tokiem lekcji i sytuacją w klasie dostosowane do znanego uczniom materiału językowego; wypowiedzi nauczyciela zawierające pewne nieznane uczniom elementy językowe, których znaczenia uczniowie mogą się domyślić na podstawie kontekstu i sytuacji.
- Teksty materiałów nauczania w formie dialogów lub monologów, odtwarzane z nagrań na taśmie lub płycie, bądź czytane w normalnym tempie mowy przez nauczyciela.
- Teksty językowych audycji radiowych i telewizyjnych opracowanych dla tego poziomu nauki; fragmenty tekstów filmów obcojęzycznych opracowanych do nauki języka.
- Wypowiedzi cudzoziemców - przy okazji kontaktów z nimi w kraju i za granicą - w ramach przewidzianych przez program sytuacji i potrzeb komunikowania się.

Mówienie

Po ukończeniu klasy III uczeń powinien umieć zdobywać informacje jak również udzielać informacji w formie twierdzącej i przeczącej w kategoriach wymienionych w klasach I i II w rozszerzonym zakresie leksyki i frazeologii.

Czytanie

Po ukończeniu klasy III uczeń powinien poprawnie czytać i rozumieć:

- Teksty zamieszczone w podręcznikach dla danego kursu nauki języka.
- Teksty lektur przeznaczonych do czytania samodzielnego i zlecane uczniom indywidualnie.
- Wybrane autentyczne teksty obcojęzyczne, których znajomość może być dla ucznia praktycznie użyteczna w kontaktach z obcokrajowcami, np.: formularze wizowe, druki pocztowe, foldery, proste informacje i instrukcje, urywki z prasy.

Pisanie

Po ukończeniu klasy III uczeń powinien umieć:

- wypełniać formularze wizowe, pocztowe, hotelowe,
- napisać list w prostych sprawach, własny życiorys, streszczenie, krótkie wypracowanie przygotowane uprzednio w klasie.

WYMOWA

1. Intonacja

Dalsze ćwiczenie poprawnej intonacji zdań złożonych z kilku grup rytmicznych.

2. Fonemy i ich realizacja /wymowa głosek/

Utrwalanie nawyków wymowy zdobytych w poprzednich klasach.

Z a s a d y c z y t a n i a

Ćwiczenie umiejętności czytania trudniejszych tekstów, np. literackich.

P i s o w n i a

Ćwiczenia w pisaniu /m.in., dyktanda poprawiane w klasie z omówieniem zasad ortograficznych poznanych w poprzednich klasach.

MATERIAŁ MORFOSYNTAKTYCZNY

ZDANIE PROSTE ROZWINIĘTE TWIERDZĄCE I PRZECZĄCE

jako zdanie niezależne i jako człon zdania złożonego.

G r u p a n o m i n a l n a w f u n k c j i
p o d m i o t u

Utrwalenie wiadomości z klas poprzednich.

Poza tym: "en" w funkcji przydawki rzeczownej

Il m'en a donné quelques exemplaires.

G r u p a n o m i n a l n a w f u n k c j i
d o p e ł n i e n i a
b l i z s z e g o i d a l s z e g o

Zdania z dopełnieniami wyrażonymi zaimkiem z orzeczeniem

w passé composé /utrwalenie wiadomości z klas poprzednich/

Je le lui ai dit. Il me l'a dit. Il nous les a expliqués.

Je ne le lui ai pas dit.

/Zwrócić uwagę na accord du participe/

J'y ai pensé. Il m'en a parlé. Il m'en a donné.

G r u p a w e r b a l n a

O r z e c z e n i e wyrażone czasownikiem, czasownikiem
z przymikiem, locution verbale

Tryby i czasy:

Uzupełnianie i utrwalanie wiadomości i umiejętności w zakresie stosowania poznanych trybów i czasów. Poza tym: passé simple, passé antérieur, futur antérieur, conditionnel passé.

tryby nieosobowe: infinitif passé, participe passé composé.

Je vous remercie d'avoir voulu nous aider.

Ayant pris cette décision il s'est calmé.

R o z s z e r z e n i e g r u p y w e r b a l n e j

O k o l i c z n i k i

Miejsce przysłówka w zdaniu z dwoma dopełnieniami zaimkowymi i orzeczeniem w czasie złożonym:

Tu me l'as déjà dit.

ZDANIE ZŁOŻONE

Zdanie złożone p o d r z ę d n i e

względnie /przydawkowe/ - "dont", "où"

Le quartier où nous habitons...

Je te présente M. Vernét dont je t'ai parlé.

- préposition + lequel" /tylko w zakresie rozumienia/

J'ai des idées sur lesquelles je m'appuis.

okolicznikowe

z "avant que" + subjonctif /tylko w zakresie rozumienia/
przyzwalające

"bien que" + subjonctif /tylko w zakresie rozumienia/

KONSTRUKCJE ZDANIOWE DO ZAUTOMATYZOWANIA

1. Zdania względne przydawkowe z "dont" i "où"

L A S A IV

IEJĘTNOŚCI

zumienie mowy

Po ukończeniu klasy IV uczeń powinien rozumieć:

Wypowiedzi nauczyciela i kolegów związane z tematem lekcji i sytuacją w klasie; wypowiedzi nauczyciela zawierające pewne nieznane uczniom elementy językowe, których znaczenia uczniowie mogą się domyślać na podstawie kontekstu i sytuacji

Teksty materiałów nauczania w formie dialogów lub monologów, odtwarzane z nagrań na taśmie lub płycie, bądź czytano

w normalnym tempie przez nauczyciela

Teksty językowych audycji radiowych i telewizyjnych opracowanych dla danego poziomu nauki

Wypowiedzi cudzoziemców - przy okazji kontaktów z nimi

w kraju i za granicą - w ramach przewidzianych przez program sytuacji i potrzeb komunikacyjnych,

wienie

Po ukończeniu klasy IV uczeń powinien umieć wykorzystywać materiał leksykalny całego kursu dla wyrażenia kategorii mianecznych wymienionych w programie klasy I i II.

rtanie

Po ukończeniu klasy IV uczeń powinien poprawnie czytać i rozumieć:

Teksty zamieszczone w podręcznikach całego kursu szkolnego

- Teksty lektur przeznaczonych do samodzielnego czytania i zlecane uczniom indywidualnie.

Pisanie

Po ukończeniu klasy IV uczeń powinien umieć:

- Wypełniać formularze /wizowe, pocztowe, hotelowe/
- Napisać list, własny życiorys, streszczenie, krótkie wypracowanie według ułożonego pod kierunkiem nauczyciela planu.

WYMOWA I PISOWNIA

Ćwiczenie poprawnej intonacji zdań złożonych z kilku grup rytmicznych. Utrwalanie nawyków poprawnej wymowy i pisowni.

MATERIAŁ MORFOSYNTAKTYCZNY

Systematyzowanie, utrwalanie i uzupełnianie wiadomości z poprzednich klas /w szczególności: użycie rodzajników, zaimków, przyimków; zgodność czasów/.

Utrwalanie i automatyzowanie wprowadzonych uprzednio konstrukcji zdaniowych.

ANEKS LEKSYKALNO-MORFOLOGICZNY

Wybrane czasowniki łączące się z przyimkiem "de"

accepter de + infinitif /Il accepte de travailler avec nous/

w opozycji do accepter q.c. /Il accepte notre invitation./

s'approcher de + infinitif /Le bateau s'approche de la côte/

changer de + nom /Changeons de places!/

décider de + infinitif /Il décide de partir/

défendre de + infinitif /Elle nous défend de fumer/

essayer de + infinitif /Essayez de comprendre!/

finir de + infinitif /Il finit de faire son devoir/

w opozycji do finir q.c. /Il finit son devoir/

manquer de + infinitif /Ne manquez pas de venir!/

manquer + nom /Il manque d'argent/

w opozycji do manquer q.c. /Il manque le train/

permettre de + infinitif /Permettez-moi de sortir/

prier de + infinitif /Il nous prie de rester/

promettre de + infinitif /Je vous promets de venir/

w opozycji do promettre q.c. /Il m'a promis un cadeau/

proposer de + infinitif /Nous vous proposons d'aller.../

w opozycji do proposer q.c. /Nous vous proposons une excursion en voiture/

refuser de + infinitif /Il refuse de le faire/

remercier de + nom /Je vous remercie de votre lettre/

rire de + nom /Elle rit de bonheur/

sortir de + nom /Il sort du train/

se souvenir de + nom /Je me souviens de vous/

Wybrane czasowniki łączące się z przyimkiem "à"

aller à + nom /Il est allé à la campagne/

w opozycji do aller chez /Il va chez le médecin/

appartenir à + nom /Il appartient à la coopérative/

arriver à + infinitif /Je n'arrive pas à suivre.../

arriver à + nom /J'arrive à Paris/

commencer à + infinitif /Il commence à pleuvoir/

w opozycji do commencer q.c. /Il commence son travail

à 7 heures/

croire à + nom /Je ne crois pas à cette histoire.

Je n'y crois pas/

se décider à + infinitif /Elle se décide à partir/

s'habituer à + infinitif /Il s'habitue à travailler/

s'habituer à + nom /Il s'habitue au travail/

s'intéresser à + nom /Il s'intéresse à la peinture/

se mettre à + nom /Nous nous mettons au travail/

participer à + nom /Nous participons à cette fête/

ressembler à + nom /Il ressemble à son père/

se rendre à + nom /Le Président se rend à l'Élysée/

réussir à + infinitif /Il réussira à trouver du travail/

tenir à + infinitif /Je tiens à souligner .../

tenir à + nom /Il tient à ce poste/

Wybrane czasowniki łączące się z przyimkiem "de" lub "à"

demander de + infinitif /Il demande de faire venir
un taxi./

w opozycji do demander q.c. /Il demande le médecin/

demander à + infinitif /Il demande à boire.../

jouer de + nom /Elle joue du piano/

w opozycji do jouer q.c. /Elle joue une valse/

jouer à + nom /Il aime jouer au tennis/

penser de + nom /Que pensez-vous de cette histoire?

Qu'en pensez vous?/

penser à + nom /Pensez bien à ma demande! Pensez-y!/

rentrer de + nom /Il rentre du bureau/

rentrer à + nom /Il est rentré à la maison/

revenir de + nom /Il revient de l'usine à 5 heures/

revenir à + nom /Elle revient à la maison à 4 heures/

servir de + nom /Vous nous servirez d'interprète/

servir à + nom /Cela ne sert à rien/

w opozycji do servir q.c. /Elle nous sert le dîner/

Wybrane czasowniki łączące się z innymi przyimkami

partir pour /Il part pour Paris/

tomber sur /Il est tombé sur un professeur sévère/

tomber par /Elle est tombée par terre/

Czasowniki łączące się z bezokolicznikiem innego czasownika
bez przyimka

devoir + infinitif

pouvoir + infinitif

vouloir + infinitif

aller + infinitif: aller voir, aller chercher

faire + infinitif w znaczeniu spowodować, kazać:

faire attendre, faire cuire, faire faire, faire marcher,

faire penser, faire pleurer, faire réfléchir, faire rire,

faire savoir, faire travailler, faire venir, faire voir

laisser + infinitif w znaczeniu pozwolić:

laisser parler, laisser passer, laisser tomber.

Czasowniki przechodnie w języku francuskim, których odpowiedniki polskie są czasownikami nieprzechodnimi

attendre: attendre le bus, son ami

fréquenter: fréquenter ses amis

habiter: Il habite 5, Place d'Italie, habiter Paris

/a Paris/

regarder: regarder les photos, regarder les gens

parler: parler français

traverser: traverser un pont, la rue

Czasowniki zwrotne w języku francuskim, których odpowiedniki polskie nie są czasownikami zwrotnymi

s'asseoir, s'endormir, s'éteindre, se lever, se moucher,

se reposer, se sauver, se taire

Czasowniki, których odpowiedniki w języku polskim są czasownikami zwrotnymi

apprendre, apparaître, approcher, commencer, déménager,
divorcer, finir, flâner, naître, rire, saluer, signer,
sourire.

Wybrane wyrażenia z języka potocznego

Wyrażenia z avoir

avoir faim, avoir soif, avoir froid, avoir chaud,
avoir sommeil, avoir mal, avoir honte, avoir peur,
avoir besoin de..., avoir envie de..., avoir q.c. à faire,
avoir raison, avoir tort, avoir l'intention, avoir de
la chance, avoir le temps, avoir de la monnaie.

Wyrażenia z être

être assis/e, être debout,
être à l'heure /à temps/, être pressé/e, être en retard,
être d'accord, être au courant,
être content /e, être de bonne /de mauvaise/ humeur,
être en train de..., être de service.

Wyrażenia z faire

faire de la fièvre,
faire mal, faire peur, faire plaisir,
faire du sport, faire de la luge, faire du ski,
faire un tour /une promenade/,
faire l'école buissonnière,
faire un cours/une leçon, une conférence/,
faire des achats, des commissions/.

Wyrażenia z mettre

Mettre en marche,
se mettre au travail /à travailler/
se mettre en route,
se mettre à table,
se mettre à l'ombre /au soleil/,
se mettre en colère.

Wyrażenia z prendre

prendre son petit déjeuner /dîner, déjeuner/,
prendre q.c. /manger/,
prendre froid,
prendre un bain/une douche/,
prendre un taxi /le train, l'avion/,
prendre son billet à la caisse,
prendre des photos,
prendre la rue,
prendre son temps /attendre/.

Struktury bezosobowe:

il fait beau, il fait mauvais, il fait chaud,
il fait froid, il fait du brouillard, il fait
de l'orage, il fait du vent,
il gèle, il neige, il pleut,
il faut + infinitif, il faut que ..., il manque...,
il paraît que..., il me semble que...; il est possible
que, il est difficile de..., il est facile de...

JĘZYK NIEMIECKI

K L A S A I

Celem nauki języka niemieckiego w klasie I LO jest utrwalenie i pogłębienie wiadomości i umiejętności przyswojonych przez uczniów w toku poprzednich lat nauki.

UMIEJĘTNOŚCI

Rozumienie mowy

Po ukończeniu pierwszej klasy liceum uczeń powinien rozumieć:

- Stereotypowe wypowiedzi nauczyciela związane z sytuacją w klasie, wypowiedzi nauczyciela i kolegów oraz proste wypowiedzi innych rozmówców.
- Teksty przeznaczone na dany okres nauki w formie krótkich dialogów, monologów, czytane głośno przez nauczyciela, jak również odtwarzane z nagrań na taśmie lub płycie.

W klasie I uczeń powinien osłuchiwać się z różnymi wariantami intonacyjnymi zdań oznajmujących, rozkazujących, pytających ilustrującymi różne postawy emocjonalne mówiącego

W pierwszej klasie liceum uczeń powinien utrwalić całość systemu fonologicznego języka niemieckiego przy szczególnym uwzględnieniu:

- długości i krótkości samogłosek,
- otwartości i zamknięcia samogłosek,
- akcentowania i nieakcentowania samogłosek,

- redukcji samogłosek,
- dwugłosek,
- dźwięczności i bezdźwięczności spółgłosek,
- zwarto-wybuchowości /eksplozywności/ spółgłosek,
- f, x, ʔ

Po ukończeniu pierwszej klasy liceum uczeń powinien poprawnie akcentować wyrazy proste i złożone i poprawnie stosować zasady akcentu zdaniowego.

Mówienie

Po ukończeniu pierwszej klasy liceum uczeń powinien umieć zdobywać informacje i udzielać ich w ramach następujących kategorii:

- 1/ Dane personalne /imię, nazwisko, zawód, szkoła, narodowość, kraj, wiek, adres, numer telefonu/.
- 2/ Cechy przedmiotów i osób, np.: Das war eine anstrengende Fahrt. Bringe deine alten Platten mit!
- porównywanie cech, np.: Gestern war es bestimmt schöner als heute. Er hat es doch am schnellsten von uns allen gemacht.
- 3/ Stosunki międzyosobowe, np.: Mit ihm verstehen wir uns prima. Das ist Wagners neue Lehrerin.
- 4/ Posiadanie i przynależność, np.: Wem gehört der Wagen vor unserem Haus? Hast du schon einmal einen Hund gehabt?
- 5/ Miejsce, położenie, kierunek, np.: Steigen Sie am besten dem Bahnhof gegenüber aus! Er wohnt jetzt am Rande der Stadt.

6/ Stosunki czasowe:

a/ punkt w czasie /godziny, dni tygodnia, miesiące, pory roku, lata/, np.: Am 1. bin ich längst nicht mehr da.
Rufen Sie mich in einer Woche an! Vor dem 3. November müssen Sie sich wieder untersuchen lassen.

b/ częstotliwość czynności, np.: Wir haben früher oft Klavier gespielt. Er kommt jeden Freitag zu uns.

c/ wydarzenia w czasie:

Präsens - Der Zug hat schon wieder 30 Minuten Verspätung.

Präteritum - Was konnte er dafür machen?

Perfekt - Warum hast du eigentlich so lange gewartet?

7/ Upodobania, np.: Fußball? nein, danke, das kann ich nicht vertragen. Das ist nicht meine Welt.

8/ Możliwość, np.: Ich kann das schon machen. Das kommt nicht in Frage.

9/ Umiejętność, kompetencja, np.: Das schaffst du sicher auch allein. Ich weiß nicht, ob ich es kann.

10/ Pozwolenie, zakaz, przymus, konieczność, np.: Du weißt doch, daß man hier nicht parken darf. Es ist nicht erlaubt, hier so lange zu stehen. Ich muß mich entschuldigen, ich muß aber schon gehen.

11/ Prośba, sugestia, propozycja, np.: Ich Schlage vor, daß wir ihn noch heute besuchen. Darf ich Sie bitten?

12/ Postawy wobec zjawisk:

- ocena pozytywna i negatywna, np.: Ich halte nicht viel davon.

- zgoda, niezgoda, np.: Damit bin ich nicht einverstanden.
- chęć i niechęć, np.: Ich habe den Film schon bei uns gesehen, aber ich sehe ihn mir noch einmal gern an.

13/ Zwroty grzecznościowe

- powitanie, pożegnanie, pozdrowienie, np.: Das ist sehr nett von Ihnen, daß Sie mich besuchen.
- podziękowanie, np.: Ich bedanke mich herzlich,
- przeproszenie, np.: Möchten Sie mich bitte entschuldigen.
- życzenie, np.: Herzlichen Glückwunsch zum Geburtstag.

14/ Podtrzymywanie komunikacji językowej

- informowanie rozmówcy o niezrozumieniu wypowiedzi, np.: Ich weiß leider nicht, was Sie damit sagen wollen.
- pytanie o znaczenie wyrazów i zwrotów, np.: Habe ich Sie richtig verstanden? Wie erklären Sie das?
- prośba o wolniejsze lub głośniejsze wypowiadanie się, np.: Sprich doch bitte nicht so schnell, das versteht doch niemand!

15/ Przyczyna i skutek, np.: Er hat daran nicht teilgenommen, weil er damals nicht in Berlin war.

Czytanie

Po ukończeniu pierwszej klasy liceum uczeń powinien umieć czytać ze zrozumieniem:

- Teksty zamieszczone w podręczniku przeznaczonym dla danego roku nauki.
- Teksty lektur przeznaczonych do czytania ekstensywnego.
- Proste formularze osobowe.

- Używane najczęściej w języku niemieckim napisy i tablice informacyjne, np.: napisy i tablice informacyjne stosowane w ruchu ulicznym, tablice z nazwami niektórych urzędów i instytucji, rozkłady zajęć, rozkłady jazdy, lotów, itp.

W klasie I uczeń powinien pogłębić umiejętność posługiwania się słownikiem dwujęzycznym celem ustalenia znaczenia jednostek leksykalnych, jak również odczytania informacji o wymowie na podstawie transkrypcji fonetycznej.

Pisanie

Po ukończeniu pierwszej klasy uczeń powinien umieć napisać:

- Prosty tekst, np.: kartkę okolicznościową, dane personalne w formularzu, notatkę z informacją.

SKŁADNIA

Zdania pojedyncze; oznajmujące, pytające i rozkazujące.

Zdania złożone współrzędnie ze spójnikami: aber, oder, und, sondern, denn.

Zdania podrzędnie złożone ze spójnikami: daß, ob, weil /da/.

Prosty i ^oprzetawny szyk wyrazów.

Miejsce przeczenia „nein” i „nicht” w zdaniu.

KLASY WYRAZÓW

Czasownik

Präsens i Präteritum w stronie czynnej trybu oznajmującego czasowników regularnych i nieregularnych /także modalnych/,

czasowników zwrotnych, rozdzielnie i nierozdzielnie złożonych.

Perfekt z wyjątkiem czasowników modalnych.

Tryb rozkazujący.

Rzeczownik

Utrwalenie rodzaju i odmiany rzeczownika i odmiany imion własnych.

Przymiotnik

Utrwalenie przymiotnika jako orzecznika - stopniowanie.

Utrwalenie odmiany przymiotnika jako przydawki w mianowniku i bierniku liczby pojedynczej i mnogiej:

- z rodzajnikiem określonym i zaimkiem wskazującym,
- z rodzajnikiem nieokreślonym i zaimkiem dzierżawczym,
- bez rodzajnika.

Zaimek

Utrwalenie odmiany zaimków osobowych, wskazujących, pytających, dzierżawczych, nieosobowego "es" i nieokreślonego "man".

Liczebnik

Liczebniki porządkowe.

Przyimek

Przyimek "gegenüber". Przyimek "entlang".

Utrwalenie przyimków poznanych w pierwszych dwóch latach nauki.

Przysłówek

Utrwalenie przysłówków określających czas i miejsce i przysłówków zaimkowych.

SŁOWOTWÓRSTWO

Rzeczowniki zdrobniałe. Rzeczowniki złożone.

Rzeczowniki określające zawód i wykonawcę czynności.

Rzeczowniki tworzone od bezokoliczników.

K L A S A I I

UMIEJĘTNOŚCI

Rozumienie mowy

Po ukończeniu drugiej klasy liceum uczeń powinien rozumieć:

- Wypowiedzi nauczyciela związane z sytuacją w klasie, wypowiedzi nauczyciela i kolegów oraz wypowiedzi innych rozmówców zawierające niewielką ilość nieznanych elementów językowych, których znaczenia można się domyślać na podstawie kontekstu sytuacyjnego lub werbalnego.
- Teksty przeznaczone na dany okres nauki w formie dialogów, monologów, czytane głośno przez nauczyciela, jak również odtwarzane z nagrań na taśmie lub płycie.

W klasie II uczeń powinien osłuchiwać się z różnymi wariantami intonacyjnymi zdań wyrażających postawy emocjonalne mówiącego oraz umieć je stosować zgodnie z intencją własnej wypowiedzi i swym nastawieniem emocjonalnym.

Po ukończeniu drugiej klasy liceum uczeń powinien mieć utrwaloną całość systemu fonologicznego języka niemieckiego oraz umieć stosować zasady akcentu wyrazowego i zdaniowego.

Mówienie

Po ukończeniu drugiej klasy liceum uczeń powinien umieć zdobywać informacje i udzielać ich w następujących kategoriach:

- 1/ Dane personalne /imię, nazwisko, zawód, szkoła, narodowość, kraj, wiek, adres, numer telefonu/.

- 2/ Cechy przedmiotów i osób, np.: Dieser Krimi war viel
- spannender als der von gestern. Ich habe jetzt noch einen
jüngeren Bruder.
- porównywanie cech, np.: Meinst du nicht, daß der kleine
Junge begabter ist als seine ältere Schwester.
- 3/ Stosunki międzyosobowe, np.: Die nachbarlichen Beziehungen
zwischen diesen beiden Familien sind in der letzten Zeit
immer besser.
- 4/ Posiadanie i przynależność, np.: Diese Sammlung alter
Zeitungen besitzt er seit vielen Jahren. Er gehört auch
zu uns.
- 5/ Miejsce, położenie, kierunek, np.: Die nächste Berghütte
liegt am anderen Hügel. Meinte er diese Kirche, die da an
der anderen Straßenseite liegt?
- 6/ Stosunki czasowe
- a/ punkt w czasie /godziny, dni tygodnia, miesiące, pory
roku, lata/, np.: Ich brauche die "Berliner Zeitung"
vom 28.4.1984.
- b/ częstotliwość czynności, np.: Immer wenn ich dich
anrufe, hast du keine Zeit.
- c/ wydarzenia w czasie, np.: Während unserer letzten
Reise haben wir dieses Denkmal nicht gesehen.
- 7/ Upodobania, np.: Weißt du, tanzen gehe ich nicht gern.
Dafür aber höre ich gern Beat.
- 8/ Możliwość, np.: Wenn ich nächste Woche Zeit habe, können wir
bestimmt dorthingehen.

- 9/ Umiejętność, kompetencja, np.: Den Satz, den du mir erklärt hast, verstehe ich immer noch nicht.
- 10/ Pozwolenie, zakaz, przymus, konieczność, np.: Bei der nächsten Gelegenheit müssen wir diesen Plan genauer besprechen. Darf ich das Fenster aufmachen?
- 11/ Prośba, sugestia, propozycja, np.: Darf ich dich bitten, doch pünktlich zu kommen? Setz dich ans Fenster, wenn du frische Luft haben willst.
- 12/ Postawy wobec zjawisk:
- ocena pozytywna i negatywna, np.: Besser konnte er das nicht machen.
 - zgoda, niezgoda, np.: Ich bin damit einverstanden, aber du mußt erst den Führerschein machen.
 - chęć, niechęć, np.: Ich habe überhaupt keine Lust, so lange zu warten.
- 13/ Zwroty grzecznościowe:
- powitanie, pożegnanie, np.: Ich freue mich, daß du wieder da bist.
 - podziękowanie, np.: Ich danke Ihnen, daß Sie daran gedacht haben.
 - przeproszenie, np.: Ich möchte mich bei dir entschuldigen, daß es so lange gedauert hat.
 - życzenie, np.: Ich wünsche Ihnen einen angenehmen Aufenthalt in der Schweiz, und kommen Sie gesund wieder.
- 14/ Podtrzymywanie komunikacji językowej
- informowanie rozmówcy o niezrozumieniu wypowiedzi, np.: Sage das noch einmal, ich habe dich nicht verstanden.

- pytanie o znaczenie wyrazów i zwrotów, np.: Das ist mir kein Begriff, erkläre mir das!

- prośba o wolniejsze lub głośniejsze wypowiadanie się, np.: Sprich doch lauter und deutlicher!

15/ Przyczyna i skutek, np.: Ich verstehe immer noch nicht, warum ich das machen soll. Kannst du mir nicht erklären, warum ich das machen muß?

Czytanie

Po ukończeniu drugiej klasy liceum uczeń powinien umieć czytać ze zrozumieniem:

- Teksty zamieszczone w podręczniku przeznaczonym dla danego roku nauki.
- Teksty lektur przeznaczone do czytania ekstensywnego.
- Formularze osobowe, wizowe, druki pocztowe i inne.
- Krótkie, proste informacje o użytkowaniu przedmiotów i produktów żywnościowych.

W klasie II uczeń powinien pogłębić umiejętność posługiwania się słownikiem dwujęzycznym w celu ustalenia znaczenia jednostek leksykalnych.

Pisanie

Po ukończeniu drugiej klasy liceum uczeń powinien umieć napisać:

- Dane w formularzu.
- Kartkę okolicznościową /życzenia, pozdrowienia/.
- Notatkę z informacją.
- List prywatny.

SKŁADNIA

Zdania pojedyncze; oznajmujące, pytające, rozkazujące.

Zdania złożone współrzędnie z: deshalb, trotzdem.

Zdania złożone podrzędnie ze spójnikami: als, wenn, wenn /warunkowe/, falls, damit i słowami pytającymi, jak np.: wohin, wer, was, wen, wie, /wie hoch, wie weit/ i innymi. Konstrukcje bezokolicznikowe z „um-zu“, z „zu“ i bez „zu“.

KLASY WYRAZÓW

Czasownik

Präsens, Präteritum, Perfekt w stronie czynnej trybu oznajmującego.

Präsens, Präteritum, Perfekt w stronie biernej trybu oznajmującego.

Futur I w stronie czynnej trybu oznajmującego.

Rzeczownik

Rzeczowniki po określeniu miary i wagi.

Rzeczowniki tworzone od czasowników i przymiotników.

Przymiotnik

Przymiotnik jako przydawka w dopełniaczu i celowniku l. poj.

i l. mn.

- z rodzajnikiem określonym i zaimkiem wskazującym,
- z rodzajnikiem nieokreślonym i zaimkiem dzierżawczym,
- bez rodzajnika.

Przymiotnik jako przydawka w mianowniku, dopełniaczu, celowniku, bierniku l.poj. i l.mn.

- z rodzajnikiem określonym i zaimkiem wskazującym,
- z rodzajnikiem nieokreślonym i zaimkiem dzierżawczym,
- bez rodzajnika

z uwzględnieniem porównań za pomocą wyrazów porównawczych "wie" i "als", np.: Er hat sich einen genauso schönen Anzug gekauft, wie ich. Sie spricht ein besseres Deutsch als du.

Zaimek

Zaimki względne w mianowniku, celowniku, bierniku l.poj. i l.mn.

Zaimki pytające w zdaniach typu: Was für ein/eine/ein...?

Liczebnik

Użycie liczebników w oznaczeniu miary i wagi.

Liczebniki możliwe i nieokreślone.

Przyimek

Przymyki z dopełniaczem: während, trotz, wegen.

Przysłówek

Stopniowanie przysłówków. Przysłówki zaimkowe.

SŁOWOTWÓRSTWO

Rzeczowniki z przyrostkami: -e, -ei, -heit, -keit, -ler, -schaft, -um, -ung, -ium i przedrostkami: miß-, un-.

Rzeczowniki i przymiotniki tworzone od nazw miast, krajów i części świata.

Przymiotniki z przedrostkiem un- i przyrostkiem -los, -bar.

K L A S A I I I

UMIEJĘTNOŚCI

Rozumienie mowy

Po ukończeniu trzeciej klasy liceum uczeń powinien rozumieć:

- Wypowiedzi nauczyciela, kolegów i innych rozmówców zawierające pewne nieznane elementy językowe, których znaczenia uczeń może się domyślać na podstawie kontekstu sytuacyjnego lub werbalnego.
- Teksty przeznaczone na dany okres nauki czytane w normalnym tempie mowy przez nauczyciela, jak również odtwarzane z nagrań na taśmie lub płycie.
- Teksty językowych audycji radiowych i telewizyjnych dla danego poziomu nauki.
- Wypowiedzi cudzoziemców - przy okazji kontaktów z nimi w kraju i za granicą - w ramach niezbędnych potrzeb komunikowania się.

Mówienie

Po ukończeniu trzeciej klasy liceum uczeń powinien umieć zdobywać informacje i udzielać ich w dotychczas wymienionych kategoriach.

Czytanie

Po ukończeniu trzeciej klasy liceum uczeń powinien umieć czytać ze zrozumieniem:

- Teksty zamieszczone w podręczniku dla piątego roku nauki.
- Teksty przeznaczone do czytania ekstensywnego.
- Wybrane autentyczne teksty obcojęzyczne, których znajomość może być dla ucznia praktycznie użyteczna: foldery, instrukcje, urywki z prasy itp.

Pisanie

Po ukończeniu trzeciej klasy liceum uczeń powinien umieć napisać:

- Krótki list do osób oficjalnych lub instytucji.
- Własny życiorys.

SKŁADNIA

Zdania złożone.

Zdania podrzędnie złożone ze spójnikami: bevor, bis, ehe, nachdem, obwohl, seitdem, während.

Zdania podrzędne bezspójnikowe.

KLASY WYRAZÓW

Czasownik

Plusquamperfekt w stronie czynnej i biernej trybu oznajmującego l.poj. i l.mn.

Partizip I.

Formy Konjunktiv

- ich hätte, ich wäre,

- Konditionalis I

Czasownik "lassen".

Zaimek

Zaimek względny w dopełniaczu l.poj. i l.mn.

Zaimek wzajemny.

Liczebnik

Liczebniki ułamkowe i dziesiętne.

SŁOWOTWÓRSTWO

Przedrostek er- i przyrostek -isch i -sam.

K L A S A I V

UMIEJĘTNOŚCI

Rozumienie mowy

- Wypowiedzi nauczyciela, kolegów i innych rozmówców zawierające pewne nieznane elementy językowe, których znaczenia uczniowie mogą się domyślać na podstawie kontekstu sytuacyjnego lub werbalnego.
- Teksty przeznaczone na dany okres nauki czytane w normalnym tempie mowy przez nauczyciela, lub odtwarzane z nagrań na płycie lub taśmie.
- Teksty językowych audycji radiowych i telewizyjnych opracowanych dla tego poziomu nauki.
- Wypowiedzi cudzoziemców - przy okazji kontaktów z nimi w kraju lub za granicą - w ramach potrzeb komunikowania się.

Mówienie

Po ukończeniu czwartej klasy liceum uczeń powinien umieć zdobywać informacje i udzielać ich w następujących kategoriach:

- 1/ Dane personalne /imię, nazwisko, zawód, szkoła, narodowość, kraj, wiek, adres, numer telefonu/.
 - 2/ Cechy przedmiotów i osób, np.: Dieses Theaterstück würde ich als bahnbrechend bezeichnen. Wäre er nicht so faul, könnte er diese Arbeit schon bald beenden.
- porównywanie cech, np.: Die Ergebnisse unserer letzten Spiele wurden höher geschätzt, als die vom vorigen Jahr.

- 3/ Stosunki międzyosobowe, np.: Solche Bemerkungen kannst du dir nur im engen Bekanntenkreis leisten.
- 4/ Posiadanie i przynależność, np.: Er ist schon der Jugendorganisation vor vielen Jahren beigetreten. Wenn du diese Prospekte haben willst, schreibe an die Firma.
- 5/ Miejsce, położenie, kierunek, np.: Am liebsten würde er vor seinem Büro parken. Ist das die Straßenbahn, die direkt zum Bahnhof fährt?
- 6/ Stosunki czasowe:
 - a/ punkt w czasie /godziny, dni tygodnia, miesiące, pory roku, lata/, np.: Nächste Woche kann ich nicht, ich habe jeden Tag einen Termin.
 - b/ częstotliwość czynności, np.: Eine S-Bahn in Richtung Schönefeld geht jede 8 Minuten.
 - c/ wydarzenia w czasie, np.: Er wurde für eine Woche krank geschrieben. Er ist den ganzen Monat lang in der DDR gewesen.
- 7/ Upodobania, np.: Ich würde lieber ein Glas Sodawasser trinken. Cola war nie mein Lieblingsgetränk.
- 8/ Możliwość, np.: Er ist nicht imstande, diese einfache Aufgabe zu lösen. Solche Sachen erzählt er sicher nicht - dazu ist er einfach nicht fähig.
- 9/ Umiejętność, kompetencja, np.: Ich bin in dieser Angelegenheit nicht kompetent, fragen Sie meinen Vorgesetzten.
- 10/ Pozwolenie, zakaz, przymus, konieczność, np.: Es tut mir leid, das wurde mir ärztlich untersagt. Er hat jetzt Ruhe nötig, weil er seinen Artikel schreibt.

11/ Prośba, sugestia, propozycja, np.: Nach der Abschlußprüfung habe ich ein paar interessante Vorschläge bekommen. Lassen Sie mich wissen, wann Ihre Maschine in Warszawa ankommt.

12/ Postawy wobec zjawisk:

- ocena pozytywna i negatywna, np.: Ich würde das als einen großen Erfolg bezeichnen.
- zgoda, niezgoda, np.: Ich kann seinem Plan zustimmen, vorher aber muß er die finanzielle Seite klären.
- chęć i niechęć, np.: Wir haben die feste Absicht, dieses Jahr nach Rom zu fahren.

13/ Zwroty grzecznościowe:

- powitanie, pożegnanie, np.: In zwei Tagen sehen wir uns wieder, also bis dann.
- podziękowanie, np.: Ich bin dir dankbar dafür. Damit ^{nast} ~~V~~du mir wirklich Freude gemacht.
- przeproszenie, np.: Du möchtest bitte entschuldigen, ich muß mich aber auf die Socken machen.
- życzenie, np.: War das nicht immer dein Wunsch? Ich wünschte, ich könnte bei euch sein.

14/ Podtrzymywanie komunikacji językowej:

- informowanie rozmówcy o niezrozumieniu wypowiedzi, np.: Könnten Sie den letzten Satz nochmal wiederholen - Ich habe Sie nicht verstanden.
- pytanie o znaczenie wyrazów i zwrotów, np.: Es ist mir leider immer noch nicht klar, was Sie darunter verstehen.
- prośba o wolniejsze lub głośniejsze wypowiadanie się, np.: Wenn Sie laut und deutlich sprechen, verstehe ich Sie ganz gut.

- 15/ Przyczyna i skutek, np.: Ich würde viel lieber zu Hause bleiben, weil ich gerade ein interessantes Buch bekommen habe, aber ohne Fleiß kein Preis. Die Folge davon ist, daß wir unseren Urlaub zu Hause verbringen. Wenn du daran eher gedacht hättest, wärdest du jetzt keine Probleme haben.

Czytanie

Po ukończeniu czwartej klasy liceum uczeń powinien umieć ozytać:

- Teksty zamieszczone w podręczniku dla danego roku nauki.
- Teksty lektur przeznaczone do czytania ekstensywnego.
- Wybrane autentyczne teksty obcojęzyczne zgodne z zainteresowaniami ucznia, np.: fragmenty opracowań popularno-naukowych, wycinki z prasy.

Pisanie

Po ukończeniu czwartej klasy liceum uczeń powinien umieć napisać:

- Streszczenie usłyszanego lub przeczytanego przez siebie tekstu.

SKŁADNIA

Konstrukcje bezokolicznikowe z "ohne-zu" i "anstatt-zu".

Zdania podrzędnie złożone z "ohne-daß".

Konstrukcje imiesłowowe.

Przydawka rozwinięta.

Mowa zależna. Zdania wyrażające możliwość, warunek, życzenie.

KLASY WYRAZÓW

Czasownik

Konjunktiv.

Konditionalis II.

ANEKS LEKSYKALNO-MORFOLOGICZNY

Wybrane zwroty przyimkowe

an der Reihe, an^{der} Wand, am Fenster, an der Universität,
am Bahnhof, am Nachmittag /Abend, Morgen/, am zweiten Tag,
an der Weichsel, am Platz, an die/der See, am Kiosk,
an der Haltestelle, am Apparat, am 2.3.1975, an Bord,
am Ende, am Herzen, ans/am Meer, an der Grenze,
auf Zimmer 5, auf deutsch, zu Besuch, auf diesem Gebiet,
auf jeden Fall, auf diese Art und Weise,
aus Versehen
außer Betrieb
beim Abendessen, bei Berlin, bei der Diskussion, beim
Skifahren, beim Fernsehen
durch Fleiß
für heute, für einen Tag, für zwei Personen, für das
Konzert,
Lehrer für Deutsch, für den Frieden, für das Buch -
- 20 Zloty,
Gold für ...
Ministerium für Außenhandel
gegen die Mode, gegen 12, gegen Abend
ins /im/ Ausland, ins Bett, in Urlaub, ins Café, in einer
Woche, in 2 Tagen, im ersten Stock, im Süden, im Winter,
in der Sowjetunion,
in der Stunde, in dieser/jeder Beziehung, in die/den
Ferien,

in der Gartenstraße, im allgemeinen, im Freien

mit dem Auto, mit dem Löffel

nach Berlin, nach Hause, nach links, nach einem Jahr,

nach meiner Meinung, nach der Mode,

ohne Spaß

seit langem

unter uns, unter anderem, unter anderen, was verstehst
du darunter?

über eine Woche, über 100 Zloty, den Tag über, über die
Strasse, von Beruf, von da, vom Reisebüro, Modell von
1942, das Buch von hier, vor Hunger /Angst

Zeit zum Spielen/^uben/, zu Gast, zum Bahnhof, zum

Mittagessen /Abendessen/, zu Fuß, zum Beispiel, zu Hause

zum Namenstag, zur Arbeit, zur Zeit, zum ersten Mal,

zu Ende, zur Schule, zu Bett, zu 40 Zloty, zu Besuch,

zu Weilmachten.

Wybrańo czasowniki, przymiotniki i rzeczowniki o odmiennej
rekeji niż w języku polskim

adressieren an Akk.

lachen über Akk.

anfangen mit

leiden an Dat.

anrufen Akk.

leiten Akk.

arbeiten an Dat.

lernen Akk.

ärgeren über Akk.

beginnen mit

sich lustig machen über Akk.

sich beschäftigen mit	reden über Akk.
denken an Akk.	schreiben an/über/Akk.
diskutieren über Akk.	sprechen über Akk.
sich eignen für	
sich entscheiden für	sprechen von
sich erinnern an Akk.	siegen über Akk.
sich freuen auf, über Akk.	spielen Akk., gegen Akk.
fragen nach	staunen über Akk.
sich fürchten vor Dat.	streben nach
gebrauchen Akk.	stören Akk.
gehören Dat.	teilnehmen an Dat.
	sich unterhalten über Akk.
glauben an Akk.	sich verabschieden von Akk.
heiraten Akk.	verzichten auf Akk.
hoffen auf Akk.	sich wenden an Akk.
sich interessieren für	wählen zu
kämpfen für, gegen, um	sich wundern über Akk.
klopfen an Akk.	zweifeln an Dat.
ähnlich Dat.	mit Ausnahme von
ärgerlich über Akk.	Bedarf an Dat.
arm an Dat.	in Begleitung von
bekannt für	Entscheidung für
berühmt für	Erlaubnis zu, für
charakteristisch für	zur Erinnerung an Akk.
einverstanden sein mit	Freude über Akk.
erfreut über Akk.	Gebrauch von
froh über Akk.	mit einer Geschwindigkeit von

geeignet für	Glaube an Akk.
interessiert an Dat.	Gruß an Akk.
reich an Dat.	in Höhe von
schuld an Dat.	Interesse für Akk.
stolz auf Akk.	
traurig über Akk.	Kritik an Dat.
voll von	/keine/ Lust zu
zufrieden mit	eine Menge von
	Mitleid mit
Angst vor	Sehnsucht nach
	Teilnahme an Dat.
Aufregung über Akk.	Unterschied von
im Auftrage von	Wunsch nach
	Zweifel an Dat.

Wybrane partykuły /tzw. Funktionswörter/ wyrażające negację
lub gradację /intensyfikatory/

aber	Du bist aber frech!
auch	Auch wir verstehen es nicht.
also	Also gehen wir!
besonders	Sie macht das besonders gut.
bloß	Wo ist er bloß?
denn	Was haben sie denn gemacht?
doch	Geh doch schon!
eben	Du sollst eben nicht schwatzen.
etwa	Ist er etwa krank?
fast	Er hat fast niemals Geld.

ganz	Sie ist ganz nett!
gar	Sie hat gar keinen Appetit.
immer	Es wird immer kälter.
mal	Laß mal sehen!
noch	Ich muß es noch einmal wiederholen.
nur	Was werde ich nur ohne dich machen.
schon	Du wirst es schon finden.
sehr	Bist du sehr müde?
so	Er hat so viele Freunde. Sei nicht so stolz!
überaus	Sie ist überaus glücklich.
viel	Er lernt schon viel besser.
weit	Sie ist weit klüger als er.
ziemlich	Ich bin schon ziemlich müde.
zu	Das ist zu weit für mich.

Wybrane słówka modalne /tzw. Modalwörter/ umożliwiające wyrażenie oceny subiektywnej i nastawienia emocjonalnego.

angeblich	Er ist angeblich krank.
bestimmt	Er kommt bestimmt noch.
eigentlich	Was willst du mir eigentlich sagen?
freilich	Freilich komme ich!
gewiß	Ich komme morgen gewiß.
glücklicherweise	Glücklicherweise ist er gesund.
hoffentlich	Hoffentlich schreibst du mir bald.
kaum	Das ist kaum möglich.
leider	Leider bin ich nicht vorbereitet.
lieber	Geh schon lieber nach Hause!

natürlich	Ich habe ihm natürlich alles gesagt.
selbstverständlich sicher	Du kommst selbstverständlich zu uns. Du hast dich sicher geirrt.
tatsächlich	Er hat tatsächlich nichts gemacht.
unbedingt	Sie müssen den Film unbedingt sehen.
vermutlich	Er hat vermutlich kein Geld.
vielleicht	Vielleicht kommt er noch?
wahrscheinlich	Wahrscheinlich hat es ihm nicht gefallen.
wohl	Du bist wohl krank?
wirklich	Das ist wirklich gut
womöglich	Er ärgert sich womöglich noch.
zweifellos	Er hat zweifellos recht gehabt.

Wybrane wyrażenia z języka potocznego

Alles Gute!

Das kommt darauf an!

Ich mache mich an die Arbeit.

Aufgepaßt!

Die Schule ist aus.

Es sieht nach Regen /Schnee/ Sturm aus.

Bediene dich!

Mache dir s bequem!

Er tut sein Bestes!

Bleibe sitzen!

Er/sie ist da.

Vielen Dank!

Wer ist heute dran?

Fließend deutsch sprechen

/Ich habe es/ mit eigenen Augen /gesehen/

Ich habe es eilig.

Er kann Deutsch.

Entschuldige! /Entschuldigen Sie!/ Entschuldigung!

So etwas!

Gute Fahrt!

Fasse dich kurz!

Was fehlt dir/Ihnen?

Ein frohes Fest /wünschen/

Das kommt nicht in Frage!

Fröhliche Ostern/Weihnachten!

Ein glückliches Neues Jahr!

Was gibt's Neues?

Wie geht's?

Mach's gut!

Ich habe ihn/sie gern.

Wie heißt das auf polnisch?

Laß mich in Ruhe!

Es tut mir leid.

Was ist los?

Was meinst du dazu?

Das ist nett von dir/Ihnen/euch.

Er hat recht.

Mach dir keine Sorgen!

Viel Spaß!

Es macht mir Spaß.

Wie steht das Spiel?

Was für ein Stück wird gegeben?

Das ist eine tolle Sache!

Keine Ursache!

Die Lust dazu ist mir vergangen.

Verlaß dich darauf! /du kannst dich auf mich verlassen/

Du hast es wieder einmal verpaßt.

Er ist schon weg.

Wir machen uns gleich auf den Weg.

Der Kopf tut mir weh.

Das ist nicht der Rede wert.

Weiter niemand

Sei willkommen!

Einen herzlichen Glückwunsch!

Bis dann!

Tschüs!

UWAGI O REALIZACJI PROGRAMU

Program nauczania języka, którego naukę uczniowie rozpoczęli w szkole podstawowej będzie z konieczności realizowany w sposób niejednorodny, gdyż w klasie I liceum ogólnokształcącego nauczyciel będzie miał do czynienia z uczniami o różnym poziomie zaawansowania językowego. Na owym progu pomiędzy szkołą podstawową a średnią pojawiają się bowiem następujące sytuacje dydaktyczne:

- praca z uczniami, którzy uczyli się języka obcego w kl. VII i VIII w wymiarze 2 godzin tygodniowo,
- praca z uczniami, którzy uczyli się języka obcego w kl. VII i VIII w wymiarze 3 lub 4 godzin tygodniowo, a więc takim, dla którego przygotowana została całościowa koncepcja programowa,
- praca w klasie, w której znajdują się uczniowie należący do obu wyżej wymienionych kategorii, przy czym pojawić się mogą także sporadyczne przypadki ^{pracy} z uczniami o poziomie zerowym, a więc bez jakichkolwiek doświadczeń językowych ze szkoły podstawowej.

W przypadku, gdy grupa uczniów o poziomie zerowym jest liczna, należy w tej grupie uczniów realizować tzw. program "zerowy" dla liceum ogólnokształcącego.

Właśnie owa niejednorodność grup, a także duże zróżnicowanie poziomu językowego uczniów wchodzących do liceum związane z różną jakością pracy dydaktycznej poszczególnych szkół

podstawowych będzie w pierwszych latach wdrażania programu ogromnym utrudnieniem w pracy nauczyciela klasy I LO.

Aby tej trudności przeciwdziałać, kurs został zaprojektowany tak, aby rok progowy¹, a więc kl. I, w której spotkają się uczniowie o różnym poziomie językowym, był rokiem wyrównawczym. Autorzy programu sądzą, iż ułatwi to pracę nauczyciela i zapobiegnie występowaniu tego rodzaju problemów w trzech następnych klasach LO. Wyrównawczy charakter kl. I przejawia się tym, iż w roku tym nie występuje żaden nowy materiał gramatyczny, a więc taki, który nie pojawiłby się jako hasło programowe w kl. VII lub VIII szkoły podstawowej. Klasa I jest więc swego rodzaju powtórzeniem kwestii już wczesniej przerobionych, lecz powtórzeniem w ujęciu funkcjonalnym, a więc akcentującym silnie zastosowanie poznanego materiału, jego funkcję w tekstach możliwie zbliżonych do autentycznej komunikacji językowej. Tym sposobem uczniowie, którzy materiał ten znają - będą mieli okazję rozwinąć sprawności językowe, zaktywizować słownictwo, nabyć płynność w posługiwaniu się poznanym materiałem. Uczniowie, którzy mają wyraźne luki w opanowaniu programu kl. VII i VIII - potraktują klasę I jako zapoznanie się z materiałem nieznanym lub znanym zbyt słabo i przećwiczeniem go w ćwiczeniach komunikacyjnych.

Dla ostatniego roku kursu, a więc dla klasy maturalnej opracowano program powtórzeniowy. Pojawia się tu stosunkowo niewiele nowego materiału gramatycznego, toteż sporo czasu poświęcić można ćwiczeniom sprawnościowym i powtarzaniu ma-

teriału dwu poprzednich klas, najlepiej w ujęciu funkcjonalnym, tj. wg listy kategorii semantycznych.

W związku z tym, co powiedziano wyżej, autorzy programu nie spodziewają się po absolwentach tego kursu zasobu językowego wyraźnie większego od zasobu, jakim dysponują absolwenci tzw. zerowego kursu 4-letniego /z wyjątkiem zasobu słownictwa aktywnego/. Spodziewają się natomiast wyższego poziomu wyrażania sprawności komunikacyjnych, a więc znacznie lepszych umiejętności operowania poznanym materiałem w zakresie recepcji i produkcji komunikatów językowych. Innymi słowy, autorzy programu spodziewają się podobnej kompetencji lingwistycznej absolwentów zerowego kursu 4-letniego i kursu ni niejszego, liczą jednak na znacznie wyższy poziom rozwoju kompetencji komunikacyjnej tych ostatnich.

Program nauczania został bowiem skonstruowany z założeniem, że proces uczenia się i nauczania języka obcego zmierza do wyrobienia u uczących się dwu rodzajów kompetencji - kompetencji językowej /lingwistycznej/ i kompetencji komunikacyjnej, które zdefiniowaliśmy na str. 4.

Porozumiewanie może okazać się skuteczne nawet wówczas, gdy wypowiedź zawiera pewne błędy językowe - toteż ukierunkowanie procesu nauczania na kompetencję językową z zamierzeniem osiągnięcia pełnej poprawności wypowiedzi ucznia może niekiedy niekorzystnie odbić się na jego umiejętnościach komunikacyjnych.

Istnieją jednakże takie rodzaje błędów i takie proporcje elementów poprawnych i niepoprawnych w tekście, które całkowicie blokują komunikację językową między nadawcą i odbiorcą - toteż przekonanie, iż można zrezygnować z dążenia do poprawności gramatycznej jest niesłuszne. Równowaga między kompetencjami obu typów jest niezbędna a jej zachowaniu służy lista celów sformułowanych w niniejszym programie.

Cele nauczania języka obcego sformułowane zostały w kategoriach sprawnościowych. Oznacza to, że efektem nauczania języka obcego w szkole jest wyrobienie u uczniów czterech sprawności językowych: rozumienia ze słuchu, mówienia, czytania i pisania. Poziom rozwoju tych sprawności określają trzy kryteria.

Kryterium pierwsze to zasób środków językowych, których dobór i układ wyznacza zasadnicza część programu. Za pomocą tych właśnie elementów podsystemu fonologicznego, leksykalnego i syntaktycznego realizować się będą poszczególne sprawności.

Kryterium drugie to typ tekstu. I tak sprawność rozumienia ze słuchu i sprawność mówienia realizować się będą przede wszystkim w tekstach pojawiających się w sytuacjach, w jakich znaleźć się może człowiek przebywający za granicą lub kontaktujący się z cudzoziemcem w swym kraju ojczystym a sprawność czytania w tekstach podręcznikowych i ewentualnie w tekstach uzupełniających.

Kryterium trzecie to wreszcie zestaw kategorii semantycznych jakie uczący się powinien umieć wyrazić w wyniku nauki języka obcego.

Uwzględnienie tych kryteriów sugeruje, że największego zasobu środków z poszczególnych podsystemów języka wymaga praca nad sprawnością czytania, nieco mniejszego zaś - praca nad sprawnością rozumienia ze słuchu. Znacznie skromniejszy repertuar środków okaże się niezbędny dla osiągnięcia zadowalającego poziomu rozwoju sprawności mówienia, najmniejszego zaś wymaga sprawność pisania. Można zatem stwierdzić, że uszeregowanie sprawności językowych ze względu na zakres materiału językowego, w ramach którego należy je wyrabiać i ćwiczyć jest następujące:

- czytanie,
- rozumienie ze słuchu,
- mówienie,
- pisanie.

Uszeregowanie takie nie oznacza jednak bynajmniej, iż ma ono znajdować odzwierciedlenie w proporcjach czasu lekcyjnego poświęconego na wyrabianie i ćwiczenie poszczególnych sprawności. Mówienie - ze względu na liczne trudności, jakie towarzyszą rozwojowi tej sprawności i uniemożliwiają jej ćwiczenie w toku samokształcenia czy pracy domowej - wymaga poświęcenia mu największej uwagi i najznaczniejszej dawki pracy lekcyjnej. Podobnie, choć w mniejszym nieco stopniu odnosi się to do sprawności rozumienia ze słuchu. Znacznie mniejszych dawek czasu lekcyjnego wymaga kolejno sprawność czytania i

sprawność pisania. Uszeregowanie zatem sprawności pod względem czasu, jaki poświęca się^{ich} rozwojowi na lekcji przedstawia się następująco:

- ćwiczenia w mówieniu,
- ćwiczenia w rozumieniu ze słuchu,
- ćwiczenia w czytaniu,
- ćwiczenia w pisaniu.

W odniesieniu do sprawności produkcyjnych, a przede wszystkim mówienia, którego rozwijanie jest zadaniem trudniejszym i jako takie budzi więcej wątpliwości poczynić wypada następujące uwagi.

Za pełne, produktywne opanowanie materiału językowego uważa się takie, kiedy to uczeń jest w stanie przekazać zamierzone treści czy zakomunikować rozmówcy swe intencje odpowiednio do sytuacji dokonując wyboru i łączenia znanych mu elementów językowych. Zadaniem nauczyciela jest wobec tego organizowanie sytuacji, w których uczeń ma dokonywać prób posługiwania się materiałem językowym w celach komunikacyjnych, jak również wskazywanie mu, które z możliwych w danej sytuacji wypowiedzi są najwłaściwsze, zależnie od tego do kogo się zwraca i w jakiej roli występuje. Jest przy tym rzeczą nieuniknioną, że czyniąc próby swobodniejszego posługiwania się językiem obcym w celach komunikacyjnych uczniowie będą popełniać błędy językowe. Błędy te są zjawiskiem naturalnym i jako takie stanowią integralny element procesu uczenia się języka obcego. Dlatego też szczególnie niewskazane jest stoso-

wanie wówczas sankcji w postaci nagany lub negatywnej oceny, aby lęk przed konsekwencjami błędu nie okazał się silniejszy niż motywacja do wypowiadania się w języku obcym. Nie oznacza to jednocześnie, że błędy powstałe w toku samodzielnych prób wypowiedzi obcojęzycznej pozostać mają niepoprawione. O ile jednak w fazie ćwiczeń wdrażających i utrwalających materiał językowy każdy błąd wymaga natychmiastowego poprawienia przez nauczyciela, o tyle w toku ćwiczenia sprawności i rozwijania kompetencji komunikacyjnej - błędy powinno się przytoczyć i poprawić dopiero po zakończeniu całej wypowiedzi ucznia, by nie przerwać jej toku, nie naruszać organizacji tekstu uczniowskiego i nie zmniejszać płynności.

Rozwijanie sprawności produkcyjnych nie jest jednoznacznie związane z żadną wybraną metodą nauczania, toteż jednolitej i szczególnie zalecanej metody program niniejszy nie sugeruje, pozostawiając wybór środków zmierzających do możliwie najefektywniejszej realizacji celów programowych nauczycielom. W zależności od cech grupy uczniowskiej, poziomu zaawansowania językowego i rodzaju ćwiczonego materiału językowego użyteczne mogą okazać się zarówno elementy metody audiowizualnej w postaci ćwiczeń repetycyjnych, imitacyjnych typu "drills" - a więc ćwiczeń wyrabiających nawyki językowe, jak i elementy metody kognitywnej w postaci krótkich objaśnień i komentarzy gramatycznych. Przydatne okażą się również elementy ujęcia funkcjonalnego w postaci wielozdaniowych ćwiczeń autoekspresyjnych i identyfikacyjnych, a także tłumaczenia z języka

ojczystego na język obcy i ćwiczenia sytuacyjne z instrukcją w języku polskim /Np. zapytaj, czy rozmówca jest zajęty/.
Wielość i różnorodność metod i technik nauczania będzie z pewnością sprzyjać efektom kształcenia, o ile decyzje dotyczące ich wyboru okażą się dostatecznie uzasadnione.

Spis treści

Wstęp	3
Cele kształcenia i wychowania	4
Treści kształcenia i wychowania ..	5
Słownictwo	6
Język angielski	
Klasa I	8
Klasa II	22
Klasa III	30
Klasa IV	33
Język francuski	
Klasa I	35
Klasa II	51
Klasa III	61
Klasa IV	65
Aneks leksykalno-morfologiczny	67
Język niemiecki	
Klasa I	73
Klasa II	80
Klasa III	86
Klasa IV	89
Aneks leksykalno-morfologiczny	93
Uwagi o realizacji programu	101

